

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www.vrifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, vrifbih@vrifbih.ba

**IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA BUDŽETA
KANTONA SARAJEVO
ZA 2011. GODINU**

Broj: 04-01/12

Sarajevo, septembar 2012. godine

**PREDSJEDAVAJUĆEM SKUPŠTINE KANTONA SARAJEVO
PREMIJERU VLADE KANTONA SARAJEVO
MINISTRU FINANSIJA KANTONA SARAJEVO**

NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

Predmet revizije

Izvršili smo reviziju **Konsolidovanih finansijskih izvještaja Kantona Sarajevo za 2011. godinu** (bilansa stanja na dan 31. decembar 2011. godine i odgovarajućeg računa prihoda i rashoda, izvještaja o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan), te reviziju usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Kantona Sarajevo odgovorno je za izradu i fer prezentaciju Konsolidovanih finansijskih izvještaja u skladu sa posebnim propisima u Federaciji BiH o računovodstvu i finansijskom obavještavanju u javnom sektoru. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed korupcije i prevare, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima. Rukovodstvo je također odgovorno za usklađenost poslovanja Kantona Sarajevo sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o Konsolidovanim finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Službene novine FBiH" broj 22/06), Okviru međunarodnih standarda vrhovnih revizorskih institucija – ISSAI, Okvir u BiH ("Službeni glasnik BiH" broj: 38/11 i "Službene novine FBiH" broj: 30/11) i kodeksom profesionalne etike revizora. Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o usklađenosti poslovanja i o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Osnov za izražavanje mišljenja:

- 1. Predložen je i usvojen Budžet za 2011. godinu kojim je predviđen primitak od 35.000.000 KM od MMF-a, iako se znalo da sredstva neće biti operativna, čime je omogućeno odobravanje veće potrošnje u odnosu na ostvarive, realne prihode. Izvršenje Budžeta nije praćeno u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, što je imalo za posljedicu deficit, odnosno veću potrošnju u odnosu na raspoloživa sredstva u iznosu od 24.882.362 KM (tačke: 4.3 i 4.3.1 Izvještaja);**
- 2. Budžetski korisnici su stvorili obaveze iznad budžetom odobrenih u iznosu od 7.522.991 KM, što predstavlja prekoračenje Budžeta i nisu knjigovodstveno evidentirani na poziciji**

rashoda i izdataka u trenutku nastanka obaveze, čime je postupljeno suprotno Zakonu o budžetima u FBiH i Uredbi o računovodstvu budžeta u FBiH. Isti su iskazani na poziciji neraspoređenog viška rashoda nad prihodima, čime su ukupni rashodi i izdaci podcijenjeni za navedeni iznos (tačke: 4.3 i 4.7 Izvještaja);

3. Ne možemo potvrditi pravilnost visine doznačenih sredstava za subvencije javnim komunalnim preduzećima, obzirom da nije utvrđena pojedinačna obaveza Kantona za pokriće razlike niže utvrđene cijene u odnosu na stvarnu (tačka 4.5.3.1 Izvještaja);
4. Iz sredstava tekuće rezerve Vlada je izdvojila 1.000.000 KM na ime pokrića gubitka u poslovanju iznad visine kapitala KJKP Toplane za 2009. godinu, zbog čega se sredstva tekuće rezerve nisu koristila za „hitne i nepredviđene izdatke“ koji se pojave tokom godine, niti je o korištenju iste Vlada polugodišnje izvještavala Skupštinu, čime je postupljeno suprotno Zakonu o budžetima u FBiH, Zakonu o izvršavanju budžeta Kantona za 2011. godinu i Odluci o kriterijima za raspodjelu sredstava iz tekuće rezerve (tačka 4.5.4 Izvještaja);
5. Dugoročne obaveze po osnovu ino-kredita precijenjene su u iznosu za 5.471.255 KM, zbog pogrešnog priznavanja obaveza za povučena sredstva iz odobrenih kredita koja po podugovorima za Kanton (garanta) predstavlja potencijalnu obavezu, a dugoročnu obavezu krajnjih korisnika Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo od 4.402.838 KM i KJKP „Rad“ d.o.o Sarajevo od 1.068.417 KM (tačka 4.8.5 Izvještaja);
6. Nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem u iznosu od 2.196.296 KM, a odnosi se na iskazanu vrijednost stanova za koje nema dokaza da se radi o imovini Kantona (tačka 4.8.2.1 Izvještaja);
7. Potraživanja po osnovu dugoročnih plasmana u iznosu 9.880.622 KM nisu realno iskazana, obzirom da Ministarstvo za boračka pitanja za 8.544.906 KM i Ministarstvo privrede za 1.335.716 KM na datum bilansa nisu izvršili procjenu dospjelih a nenaplaćenih potraživanja kako je propisano Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta FBiH (tačka 4.8.2.2 Izvještaja).

Negativno mišljenje

Po našem mišljenju, zbog efekata koje na finansijske izvještaje imaju i mogu imati stavke navedene u prethodnim tačkama finansijski izvještaj Budžeta Kantona Sarajevo ne prikazuje istinito i objektivno, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2011. godine, rezultate poslovanja i izvršenja budžeta, za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, odnosno Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Finansijsko poslovanje Kantona Sarajevo u toku 2011. godine nije bilo u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Bez daljnje kvalifikacije na naše Mišljenje, skrećemo pažnju na slijedeće:

- Visokoškolske ustanove nisu uključene u sistem trezorskog poslovanja u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH i Zakonom o budžetima u FBiH, te Kanton nema nadzor i kontrolu nad trošenjem javnih sredstava i prihoda koje iste ostvare iz vlastite djelatnosti (tačka 4.5.3 Izvještaja);
- Nije donesen kantonalni propis o pripadnosti javnih prihoda u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH (tačka 4.4 Izvještaja);
- Pokrenute su tužbe protiv Kantona u vrijednosti 49.684.957 KM, od čega po osnovu radno-pravnih odnosa uposlenih koji se finansiraju iz Budžeta Kantona 28.219.020 KM i 21.465.931 KM po tužbenom zahtjevu JU Dom zdravlja Kantona (tačka 4.9 Izvještaja).

Sarajevo, 17.07.2012. godine

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec.

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

SADRŽAJ

1.	UVOD	1
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	1
3.	REZIME DATIH PREPORUKA	1
4.	NALAZI I PREPORUKE	3
4.1	Osvrt na preporuke iz prethodnog izvještaja	3
4.2	Sistem internih kontrola	4
4.3	Budžet Kantona Sarajevo za 2011. godinu	5
4.3.1	Izvršenje Budžeta Kantona za 2011. godinu	7
4.4	Prihodi, primici i finansiranje	7
4.5	Rashodi i izdaci	10
4.5.1	Plaće, naknade i doprinosi	11
4.5.2	Izdaci za materijal i usluge	12
4.5.3	Tekući transferi	14
4.5.3.1	Subvencije javnim preduzećima	17
4.5.4	Tekuća rezerva	18
4.5.5	Kapitalni transferi	18
4.6	Nabavke, kapitalni izdaci i primjena Zakona o javnim nabavkama BiH	20
4.7	Finansijski rezultat	21
4.8	Godišnji popis na dan 31.12.2011. godine	22
4.8.1	Novčana sredstva	22
4.8.2	Stalna sredstva i dugoročni plasmani	22
4.8.2.1	Stalna sredstva	22
4.8.2.2	Dugoročni plasmani	24
4.8.3	Kratkoročna potraživanja	25
4.8.4	Kratkoročne obaveze i kratkoročna razgraničenja	26
4.8.5	Dugoročne obaveze	27
4.9	Sudski sporovi	29
4.10	Vanbilansna evidencija	29
5.	KOMENTAR	30

IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
BUDŽETA KANTONA SARAJEVO ZA 2011. GODINU

1. UVOD

Kanton Sarajevo (u daljem tekstu: Kanton), kao federalna jedinica FBiH uspostavljen je Ustavom FBiH, Zakonom o federalnim jedinicama i Ustavom Kantona. Kanton svoje nadležnosti obavlja putem Skupštine i Vlade. Ustavom Kantona uređena je struktura i nadležnost kantonalne vlasti, koja se obavlja putem zakonodavne, izvršne i sudske vlasti.

Zakonodavno tijelo Kantona je Skupština, a Vlada Kantona je organ izvršne vlasti koju čine Premijer i dvanaest ministara. Nadležnosti i djelokrug Vlade i ovlasti službi koje vrše poslove za njene potrebe uređene su Zakonom o Vladi Kantona Sarajevo.

Zakonom o organizaciji uprave Kantona osnovani su kantonalni organi uprave i upravne organizacije, utvrđen je njihov djelokrug i uređena druga pitanja od značaja za njihovo organizovanje i funkcionisanje. U Kantonu egzistira dvanaest ministarstava, dvije samostalne kantonalne uprave (uprava za inspeksijske poslove i uprava civilne zaštite) i pet samostalnih kantonalnih upravnih organizacija (tri Zavoda, jedna direkcija i Profesionalna vatrogasna brigada).

Kantonalnim ministarstvima rukovodi ministar, a radom samostalnih zavoda, uprava, ustanova i direkcije rukovode direktori. Sredstva za rad kantonalnih organa uprave i ustanova i za rad općinskih službi za upravu kojima je povjereno izvršavanje kantonalne politike i propisa utvrđuju se Budžetom Kantona.

Na dan 31.12.2011. godine prosječan broj uposlenih na osnovu radnih sati je 10.783 dok je Budžetom planirano finansiranje 10.816 uposlenika. Na osnovu obračuna plaća za decembar 2011. godine broj uposlenih iznosio je 10.864, a struktura je slijedeća: ustanove osnovnog i srednjeg obrazovanja 5.976, MUP 1.919, pravosudne institucije 831, ustanove kulture 570, ustanove socijale 439 i ostala tijela i uprave 1.129.

Obzirom da visokoškolske ustanove nisu uključene u sistem trezorskog poslovanja te se finansiranje istih za plaće i naknade uposlenih vrši putem transfera, isto utiče na činjenicu da je stvarni broj uposlenih na nivou Kantona znatno veći.

Sjedište Vlade Kantona Sarajevo je u Sarajevu, ulica Džemaludina Reisa Čauševića broj 1.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su Konsolidovani finansijski izvještaji Budžeta Kantona Sarajevo za 2011. godinu i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvještaja Budžeta Kantona za 2011. godinu je pribavljanje realne osnove da se na bazi pregleda finansijskih izvještaja i pripadajućih računa korisnika kantonalnog budžeta, u skladu sa usvojenim revizorskim standardima izrazimo mišljenje o tome da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta, kao i da se izvrši procjena da li su rukovodioci institucija primjenjivali zakone i druge propise, koristili sredstva za odgovarajuće namjene, kao i da se ocjeni finansijsko upravljanje, funkcija interne revizije i sistem internih kontrola.

Obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzoraka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. REZIME DATIH PREPORUKA

Izvršenom revizijom Budžeta Kantona Sarajevo za 2011. godinu konstatovali smo određen broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo slijedeće preporuke:

- ***Potrebno je uspostaviti internu reviziju u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o internoj reviziji budžetskih korisnika;***

- *Planiranje budžetskih sredstava vršiti na osnovu relevantne dokumentacije, te pri planiranju i izradi Budžeta dosljedno poštivati odredbe Zakona o budžetima u FBiH u dijelu zakonskih rokova i sačinjavanju detaljnih tekstualnih obrazloženja budžetskih korisnika;*
- *U skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH preuzimati obaveze na teret budžeta tekuće godine samo za namjene i do visine utvrđene u posebnom dijelu budžeta;*
- *Sve rashode i izdatke priznati prema načelu modificiranog nastanka događaja, odnosno kada je obaveza za plaćanje i nastala;*
- *Potrebno je u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda FBiH donijeti kantonalni propis o pripadnosti javnih prihoda koji pripadaju jedinicama lokalne samouprave;*
- *Ministarstvo saobraćaja treba da predloži Ministarstvu finansija realan i provodiv Plan trošenja namjenskih sredstava prikupljenih od naknada za korištenje javnih parkirališta, te osigura efikasno namjensko trošenje;*
- *Preispitati opravdanost isplate naknade za prekovremeni rad i istu vršiti na osnovu relevantne dokumentacije;*
- *Provesti kontrolu i uskladiti isplatu naknade troškova prevoza na posao i sa posla sa Uredbom o naknadama i drugim materijalnim pravima koja nemaju karakter plaće;*
- *Ministarstvo kulture i sporta u saradnji sa ustanovama kulture treba da donese pravila za angažovanje lica i utvrđivanje visine naknade za obavljanje specifičnih poslova iz oblasti kulture u cilju transparentnijeg trošenja budžetskih sredstava;*
- *Ugovore o djelu zaključivati samo za obavljanje poslova koji nisu propisani Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta;*
- *Obračun i isplatu naknada za rad u pojedinim komisijama kojima Vlada utvrđuje visinu treba jasno precizirati o kojim komisijama se radi, kao i visinu naknade za iste, a budžetski korisnici dosljedno poštivati već utvrđena ograničenja;*
- *Pojačati kontrolu prilikom odobravanja troškova za službena putovanja, a obračun i isplate putnih troškova vršiti u skladu sa Uredbom o naknadama za službena putovanja;*
- *Isplate dnevnica i troškova nastalih po osnovu angažovanja gostujućih umjetnika vršiti u skladu sa zakonskim propisima;*
- *Potrebno je da Vlada na prijedlog Ministarstva obrazovanja, nauke i mladih utvrdi kriterije za finansiranje visokoškolskih ustanova u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju;*
- *Nadležne institucije Kantona treba da se odrede u vezi sufinansiranja rada Akademije nauke i umjetnosti obzirom da Kanton nije osnivač a niti suosnivač iste;*
- *Transfere za subvencioniranje javnih komunalnih preduzeća usaglasiti sa Zakonom o komunalnim djelatnostima;*
- *Ministarstvo privrede treba da predloži Vladi provedbeni propis kojim će se detaljnije propisati način provođenja člana 15. Zakona o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona;*
- *Potrebno je da Vlada Kantona i Ministarstvo finansija osiguraju nadzor nad utroškom budžetskih sredstava doznačenih agenciji „SERDA“;*
- *Potrebno je da Ministarstvo kulture i sporta, utvrdi i razradi kriterije prilikom planiranja sredstava i raspodjele sredstava iz oblasti kulture i sporta koji bi bili osnov određivanja visine sredstava, kao i da osigura suštinski nadzor nad utroškom javnih sredstava;*
- *Sredstva iz tekuće rezerve koristiti u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Odlukom o kriterijima za raspodjelu sredstava iz tekuće rezerve Budžeta Kantona;*
- *Uprava za civilnu zaštitu u skladu sa usvojenim Programom rada treba da izradi Program razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i Plan zaštite od požara;*
- *Uprava za civilnu zaštitu treba u svim odlukama o sufinansiranju odrediti krajnji rok realizacije istih i unaprijediti nadzor nad realizacijom projekata;*
- *Provoditi procedure nabavki za redovno održavanje semafora i semaforskih uređaja u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH i podzakonskim aktima;*
- *Vlada Kantona treba da sagleda mogućnost uključivanja posebnih računa u sistem JRT-a Kantona u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH i Zakonom o budžetima u FBiH;*

- *Svi budžetski korisnici koji iskazuju stanove u svojim knjigama dužni su izvršiti usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem i radi realnog iskazivanja imovine za privatizirane stanove u skladu sa propisima pokrenuti postupak isknjižavanja iz knjigovodstvenih evidencija;*
- *Popis stalnih sredstava vršiti u skladu sa pravilima i podacima koji pružaju cjelovitu informaciju o uloženom javnom novcu kako bi rukovodne strukture imale mogućnost donosti potrebne odluke i efikasno upravljati imovinom;*
- *Nastaviti aktivnosti vezano za procjenu potraživanja te u skladu sa propisima i dokumentovanoj procjeni iznosa izvršiti ispravke sa ciljem realnog iskazivanja potraživanja u finansijskim izvještajima*
- *Obaveze za povučena sredstva po kreditima datim krajnim korisnicima evidentirati vanbilansno, a dospjele obaveze za plaćanje po amortizacionom planu otplate bilansno uz istovremeno evidentiranje potraživanja od krajnjih korisnika;*
- *Računovodstvenim politikama za budžetske korisnike i Trezor Kantona propisati knjigovodstveno evidentiranje ino-kredita prenesenih podugovorima na krajnje korisnike u skladu sa računovodstvenim propisima.*

4. NALAZI I PREPORUKE

4.1 Osvrt na preporuke iz prethodnog izvještaja

Revizija finansijskih izvještaja Kantona je vršena kontinuirano od 2002. do 2010. godine. U svim sačinjenim izvještajima o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja dato je uslovno mišljenje, s izuzetkom Izvještaja o izvršenoj reviziji za 2008., 2009 i 2010. godinu kada je dato negativno mišljenje. Na osnovu izvršene revizije Konsolidovanih finansijskih izvještaja za 2011. godinu provjerili smo da li je postupljeno po preporukama datim u prethodnim revizijama, te ističemo da:

Nije postupljeno po slijedećim preporukama koje se odnose na:

- Planiranje budžetskih sredstava nije vršeno na osnovu relevantne dokumentacije, uz budžetske zahtjeve nisu svi budžetski korisnici dostavljali detaljna tekstualna obrazloženja predviđenih potreba, a niti su prilikom izrade budžeta u dijelu donošenja propisanih akata u utvrđenim rokovima ispoštovane odredbe Zakona o budžetima u FBiH; Budžetski korisnici nisu preuzimali obaveze na teret budžeta tekuće godine samo za namjene i do visine utvrđene u posebnom dijelu budžeta; Svi rashodi i izdaci nisu priznati i iskazani na odgovarajućim pozicijama u periodu kada je nastala obaveza u skladu sa članom 59. Zakona o budžetima u FBiH; Kantonalni propis o pripadnosti javnih prihoda koji pripadaju jedinicama lokalne samouprave nije donesen u skladu sa članovima 12. i 24. Zakona o pripadnosti javnih prihoda FBiH; Ministarstvo saobraćaja nije predložilo Ministarstvu finansija plan trošenja namjenskih sredstava prikupljenih na ime korištenja javnih parkirališta, a niti je poduzelo aktivnosti nad namjenskim utroškom sredstava doznačenih KJKP „Gras“ na ime pokrića gubitka; Vlada Kantona nije se izjasnila u vezi nastavka rada Komisije za dodjelu koncesija za izgradnju javnih garaža u budućem periodu; Preispitivanje opravdanosti isplate naknade troškova prevoza na posao i sa posla i vršenje obračuna i isplate istih u skladu sa Uredbom o naknadama i drugim materijalnim pravima koja nemaju karakter plaće; Utvrđivanje pravila od strane Ministarstva kulture i sporta u saradnji sa ustanovama kulture u vezi angažovanja lica i utvrđivanja visine naknade za obavljanje specifičnih poslova iz oblasti kulture; Isplatu dnevnica i troškova nastalih po osnovu angažovanja gostujućih umjetnika u skladu sa zakonskim propisima; Osiguranje nadzora (od strane Vlade Kantona i Ministarstva finansija) nad utroškom budžetskih sredstava doznačenih agenciji „SERDA“; Utvrđivanje načina određivanja visine sredstava za transfere iz oblasti kulture i sporta i osiguranje suštinskog nadzora nad namjenskim utroškom ovih sredstava; Određivanje nadležnih institucija Kantona u vezi sufinansiranja rada Akademije nauka i umjetnosti obzirom da Kanton nije osnivač iste; Vršenje ispravke potraživanja sa 31.12.2011. godine u skladu sa propisima i dokumentovanoj procjeni iznosa te ispravke sa ciljem realnog iskazivanja potraživanja u finansijskim izvještajima; Vlada u saradnji sa Ministarstvom prostornog uređenja i zaštite okoliša nije utvrdila metodologiju određivanja visine sredstava koja se doznacavaju javnim preduzećima komunalnih djelatnosti i privrednim društvima iz Budžeta Kantona; Ministarstvo privrede nije donijelo provedbeni propis kojim će se detaljnije propisati način provođenja člana 9. (odnosno novi Zakon član 15.) Zakona o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona; Procedura nabavke u pojedinim slučajevima nije provedena u skladu sa Zakonom o javnim

nabavkama; Prilikom finansijskog izvještavanja nije dosljedno primjenjeno budžetsko računovodstvo koje se zasniva na načelima tačnosti, istinitosti, pouzdanosti, sveobuhvatnosti i pravovremenosti; Ministarstvo finansija nije sagledalo mogućnost uključivanja posebnih računa u sistem JRT-a Kantona u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH i Zakonom o budžetima u FBiH; Popis stalnih sredstava nije vršen u skladu sa pravilima i podacima koji pružaju cjelovitu informaciju o uloženom javnom novcu; Pisanim procedurama uređeno je knjigovodstveno evidentiranje ino-obaveza, ali na pogrešan način, zbog čega je u 2011. godini dovelo do pogrešnog evidentiranja obaveza.

Preporuke po kojima je u djelimično postupljeno, a odnose se na:

- Pojedini budžetski korisnici koji iskazuju stanove u svojim poslovnim knjigama izvršili su sravnjenje iskazanog iznosa sa stvarnim stanjem, te za privatizirane stanove izvršili isknjižavanje istih; Evidentiranje i plaćanje izdataka po osnovu zaključenih ugovora o djelu, ugovora o privremenom i povremenom obavljanju poslova, kao i autorskih ugovora nakon obavljenog posla, osiguranja dokaza da je ugovoreni posao zaista i izvršen i obezbijedenje izvještaja o istom; Dostavljanje Ministarstvu finansija tromjesečnih izvještaja o visini isplaćenih naknada za članove komisija u skladu sa Odlukom o načinu obrazovanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela koje obrazuje Vlada i rukovodioci kantonalnih organa državne službe; Nastavak aktivnosti vezano za implementaciju Elaborata o integraciji Univerziteta u Sarajevu, odnosno Akcionog plana za provedbu Elaborata i kontinuirano praćenje implementacije navedenog projekta; Osiguranje nadzora Ministarstva obrazovanja, nauke i mladih nad namjenskim utroškom doznačenih sredstava tekućih transfera i Ministarstva privrede nad realizacijom sredstava doznačenih putem kapitalnih grantova.

Preporuke po kojima je u cijelosti postupljeno, a odnose se na:

- Početkom 2012. godine usvojen je (novi) Zakon o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona i donesen Pravilnik o posebnim uslovima za ostvarenje prava na novčani podsticaj; Ministarstvo privrede je preispitalo opravdanost daljeg sufinansiranja dijela troškova zakupnina poslovnih prostora o čemu je sačinilo Informaciju, koju je Vlada prihvatila i zadužila Ministarstvo da do donošenja Plana restruktuiranja i sanacije poslovanja KJP Centar „Skenderija“ d.o.o Sarajevo u skladu sa mogućnostima planira sredstva za sufinansiranje istog; Ministarstvo privrede je sačinilo Informaciju o stanju u BAGS-Energotehnika d.d Vogošća i opravdanost finansijske podrške iz budžeta, Pravobranilaštvo je dalo mišljenje da nije bilo zakonskih smetnji da Vlada Kantona donese i da se izvrši Zaključak Vlade iz 2009. godine, a Vlada je donijela Rješenje o formiranju Stručnog tima za pregovore o procesu sporazumnog rješavanja vansudskom nagodbom sudskih sporova.

4.2 Sistem internih kontrola

Revizijom smo izvršili ispitivanje sistema internih kontrola, kako bi se procijenila tačnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju finansijski izvještaji i usklađenost istih sa važećim zakonskim i drugim propisima. Odgovornost na uspostavi sistema internih kontrola je na Vladi Kantona i rukovodiocima budžetskih korisnika, a osnov funkcionalnog sistema internih kontrola je postojanje odgovarajućeg kontrolnog okruženja i kontrolnih aktivnosti. Svi ministri i direktori upravnih organizacija i ustanova odgovorni su za računovodstvo, unutrašnju kontrolu i nadzor svojih ministarstava, uprava i ustanova uključujući i potrošačke jedinice u njihovoj nadležnosti. Takođe, isti su odgovorni za uspostavljanje i održavanje sistema upravne i računovodstvene kontrole nad odobrenim finansijskim planovima, naplatama prihoda i primitaka i budžetskim izdacima i isplata.

Početkom 2011. godine, nakon provedenih izbora u 2010. godini formirana je nova Vlada Kantona. Odluku o potvrđivanju Vlade Kantona, donijela je Skupština 13.01.2011. godine.

Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH propisano je uspostavljanje funkcije interne revizije u kantonu, kao nezavisnog tijela budžetskih korisnika, koju treba da organizuju rukovodioci budžetskih korisnika u cilju nezavisnog i objektivnog utvrđivanja ostvarivanja vlastitih cjelovitih zadataka i funkcija, upozoravanja na nepravilnosti i usklađenost sa zakonskim i drugim propisima, te predlaganje mjera za njihovo otklanjanje i unapređenje poslovanja. Vlada Kantona još uvijek nije posebnim aktom utvrdila za koje budžetske korisnike će internu reviziju vršiti Ministarstvo finansija kako je propisano članom 63. Zakona o budžetima u FBiH, dok su kriteriji propisani Pravilnikom o internoj reviziji budžetskih korisnika.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva finansija iz 2008. godine, predviđeno je obavljanje poslova interne revizije u okviru Jedinice za internu reviziju (čije nadležnosti se u pojedinim dijelovima preklapaju sa Sektorom za inspekcijski nadzor). Međutim, još uvijek nije izvršeno popunjavanje sistematizovanih radnih mjesta načelnika i dva interna revizora. Prema Pravilniku kao osnovna organizaciona jedinica Ministarstva funkcioniše Sektor za inspekcijski nadzor korištenja sredstava Budžeta (budžetska inspekcija) kojem su dati u nadležnost poslovi za koje je prema Zakonu o budžetima u FBiH predviđeno da ih vrši jedinica interne revizije. U toku revidirane godine Sektor je provodio nadzor nad poslovanjem budžetskih korisnika u cilju ispravljanja uočenih nedostataka iskazanih u Izvještaju o reviziji finansijskih izvještaja za 2010. godinu.

Na nivou Kantona nije uspostavljena interna revizija u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o internoj reviziji budžetskih korisnika, jer od strane federalnog nivoa vlasti nisu stvoreni uslovi za provedbu navedenih propisa, niti su usvojeni provedbeni akti u skladu sa Zakonom.

Krajem revidirane godine usvojen je kantonalni zakon o plaćama u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH, ali ne i za policijske službenike, iako je propisana obaveza kantona Zakonom o plaćama i naknadama policijskih službenika FBiH („Službene novine FBiH“ broj: 45/10).

Od strane nadležnih institucija nisu poduzete aktivnosti na usaglašavanju sa Zakonom o cestama FBiH kojim je između ostalog definisano i formiranje/osnivanje kantonalne ustanove za upravljanje cestama.

Uprava za civilnu zaštitu nije u skladu sa usvojenim Programom rada izradila Program razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća područja Kantona za period 2011.-2015. godine, a niti Plan zaštite od požara Kantona.

Budžetski korisnici su uz saglasnost Vlade Kantona donijeli pravilnike o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji kojim su definisani organizacija, opis poslova uposlenih, sistem rada i rukovođenja u važnijim procesima rada kao i ključne interne kontrole. Kod većine budžetskih korisnika doneseni su akti propisani Smjernicama za uspostavu i jačanje sistema internih kontrola, kojim bi se osigurali kontrolni postupci u načinu raspolaganja i trošenja javnih sredstava. Međutim, rukovodne strukture nisu u dovoljnoj mjeri posvetile pažnju u implementaciji nadzora nad planiranjem i trošenjem javnog novca.

Revizijom smo utvrdili nedovoljno funkcionisanje sistema internih kontrola prilikom izvršavanja Budžeta: ne evidentiranja rashoda i izdataka u periodu u kojem su i nastali; Nepostojanje adekvatnih kontrolnih aktivnosti, odnosno nadzora od strane rukovodioca pri obračunu i isplati putnih troškova, zaključivanje ugovora o djelu za poslove koji predstavljaju redovne poslove; Pravilnik o pravu na korištenje reprezentacije iz 2007. godine nije se primjenjivao u dijelu eksterne reprezentacije, kojim je propisano da se troškovi ugostiteljskih usluga realizuju putem tzv. „biznis kartica“ za svaki organ, a niti je istim definisano koje vrste predmeta se mogu smatrati poklonima, njihove pojedinačne vrijednosti i povod kupovine poklona; Izvršavanje budžeta vršilo se suprotno odredbama Zakona o budžetima u FBiH, obzirom da su Odlukom o privremenom finansiranju doznačena sredstva KJKP „Gras“ u iznosu od 125.000 KM na bazi 1/12 budžeta iz prethodne godine (bez relevantne dokumentacije) za kapitalni projekt koji nije bio planiran budžetom prethodne godine. Isti je budžetom za 2011. godinu odobren iz kreditnih sredstava za koja sva plaćanja moraju proći proceduru odobravanja kod Banke. Obzirom da su isplate izvršene nenamjenski krajem godine su iskazane na kratkoročnim razgraničenjima.

Potrebno je uspostaviti internu reviziju u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o internoj reviziji budžetskih korisnika.

4.3 Budžet Kantona Sarajevo za 2011. godinu

Skupština Kantona je 31.03.2011. godine usvojila Budžet u iznosu od 716.500.000 KM kao i Zakon o izvršenju Budžeta Kantona za 2011. godinu. Za prvo tromjesečje 2011. godine finansiranje budžetskih korisnika vršeno je na osnovu Odluke o privremenom finansiranju koja je donesena 24.12.2010. godine.

U okviru ukupnih prihoda i primitaka planirani su primici od Međunarodnog monetarnog fonda u iznosu od 35.000.000 KM, iako je prilikom donošenja Budžeta bilo izvjesno da sredstva neće biti realizirana. U okviru rashoda planirano je pokriće deficita iz prethodne godine u iznosu 36.170.300 KM.

Budžetom Kantona za 2011. godinu planirano je slijedeće:

Red. br.	Opis	Budžet za 2011. godinu	Budžet za 2011. sa uklj. preraspodjelama, donac. i transferima
1	2	3	4
Ukupni prihodi, primici, finansiranje i višak primitaka iz 2010. godine i namjenskih prihoda iz prethodnih godina (I+II+III+IV)		716.500.000	719.248.706
I	Prihodi (od 1 do 3)	653.609.220	656.357.926
1.	Prihodi od poreza	554.550.600	554.550.600
2.	Neporezni prihodi	84.502.320	84.734.020
3.	Tekuće potpore	14.556.300	17.073.306
II	Primici (od 1 do 2)	7.294.500	7.294.500
1.	Kapitalni primici	2.500.000	2.500.000
2.	Primici od primljenih otplata	4.794.500	4.794.500
III	Finansiranje (od 1 do 2)	45.000.000	45.000.000
1.	Zaduživanje od drugih nivoa vlasti (MMF)	35.000.000	35.000.000
2.	Dugoročni krediti	10.000.000	10.000.000
IV	Višak primitaka iz 2010. god. i namjen. prihoda iz pret. god.	10.596.280	10.596.280
V	Ukupni rashodi i izdaci (1 do 6)	716.500.000	719.248.706
1.	Tekući rashodi	584.607.500	588.745.535
2.	Kapitalni izdaci	79.638.900	79.169.436
3.	Ostale isplate (pozajmljivanje)	2.800.000	2.970.000
4.	Otplate primljenih kredita	12.083.300	12.083.435
5.	Tekuća rezerva	1.200.000	110.000
6.	Višak rashoda nad prihodima iz prethodne godine	36.170.300	36.170.300

Revizijom smo utvrdili da prilikom izrade budžeta nisu poštivani rokovi u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH. Ministarstvo finansija Smjernice i ciljeve fiskalne politike nije izradilo u zakonskom roku (31.05.2010. godine), nego sa zakašnjenjem u junu 2010. godine. Dokument okvirnog budžeta za period 2011-2013. godine nije usvojen u zakonskom roku (30.06.2010. godine), nego je isti Vlada usvojila 20.07.2010. godine. Takođe, Instrukcije budžetskim korisnicima za pripremu zahtjeva budžetskih korisnika za dodjelu sredstava iz budžeta Ministarstvo finansija nije pripremila i uputilo u propisanom roku (01.07.2010. godine), nego sa zakašnjenjem 21.07.2010. godine, a isti je uputilo budžetskim korisnicima tek 02.11.2010. godine uz obavezu dostave budžetskih zahtjeva korisnika do 12.11.2010. godine. Određeni broj budžetskih korisnika svoje budžetske zahtjeve nije dostavio u propisanom roku, a niti su svi korisnici u svojim zahtjevima dostavili tekstualna obrazloženja predviđenih potreba, kako je propisano članom 11. i 15. Zakona o budžetima u FBiH. Navedeno se posebno odnosi na planiranje tekućih i kapitalnih transfera te kapitalnih izdataka kod Ministarstva saobraćaja i Uprave za civilnu zaštitu. Budžetski zahtjevi korisnika trebaju sadržavati i detaljna obrazloženja traženih sredstava za programske ciljeve, zakonsko uporište kako bi se prilikom usvajanja budžeta realno planirala sredstva.

Tokom godine Budžet Kantona je uvećan za 2.748.706 KM, po osnovu odobrenog unosa sredstava odlukama ministra finansija za neplanirane namjenske donacije i transfere, a prema članu 14. stav 3. Zakona o izvršavanju Budžeta Kantona za 2011. godinu. Takođe, vršene su brojne preraspodjele unutar i između korisnika u ukupnom iznosu 16.529.731 KM.

Vlada Kantona je donijela Zaključak 07.10.2011. godine, kojim je zaduženo Ministarstvo finansija da pripremi radnu verziju (Nacr) Izmjena i dopuna budžeta za 2011. godinu sa projekcijom prihoda i rashoda sa 30.09.2011. godine. Informaciju o procjeni izvršavanja budžeta do 31.12.2011. godine, te obrazloženje procjene prihoda i primitaka, projekcija izvršenja sa 30.09.2011. godine i pregled kapitalnih transfera i izdataka planiranih budžetom za 2011. godinu Ministarstvo finansija je sačinilo 12.10.2011. godine. U navedenom radnom materijalu za rebalans nisu planirana sredstva od MMF-a 35.000.000 KM. Međutim, kako navedeno nije usvojeno do kraja godine, bez pismenog obrazloženja o neusvajanju istog, ostalo je da su ova sredstva planirana budžetom za 2011. godinu, iako je bilo već izvjesno da neće biti realizovana.

Planiranje budžetskih sredstava vršiti na osnovu relevantne dokumentacije, te pri planiranju i izradi Budžeta dosljedno poštivati odredbe Zakona o budžetima u FBiH u dijelu zakonskih rokova i sačinjavanju detaljnih tekstualnih obrazloženja budžetskih korisnika.

4.3.1 Izvršenje Budžeta Kantona za 2011. godinu

U revidiranoj godini u „Godišnjem iskazu o izvršenju budžeta“ prihodi i primici iskazani su u iznosu od 631.056.983 KM, rashodi i izdaci 645.584.296 KM i finansiranje u (minusu) – 1.997.970 KM, zbog većih otpлата po kreditima iz ranijeg perioda u odnosu na primljene kredite tekuće godine. Višak rashoda nad prihodima (deficit) iskazan je 16.525.283 KM i predstavlja veću potrošnju u odnosu na raspoloživa sredstva.

Revizijom smo utvrdili da su budžetski korisnici stvorili više obaveze od dozvoljenih u Budžetu odnosno prekoračenje Budžeta u iznosu 7.522.991 KM, koje je nepravilno evidentirano na poziciji neraspoređeni višak rashoda nad prihodima, tako da stvarni deficit iznosi 24.882.362 KM (u koji je uključen iznos od 834.089 KM koji se odnosi na razgraničene namjenske prihode iz ranijeg perioda). Navedeno je suprotno članu 4. Zakona o budžetima u FBiH, kojim je utvrđeno da budžetski korisnici mogu preuzeti obaveze na teret budžeta tekuće godine samo za namjene i do visine utvrđene u posebnom dijelu budžeta i da se rashodi i izdaci priznaju u onom periodu kada je obaveza nastala za plaćanje. Priznavanje rashoda i izdataka u iznosu 7.522.991 KM nije izvršeno prema načelu modificiranog nastanka događaja, odnosno nisu priznati kada je obaveza za plaćanje nastala, čime je postupljeno i suprotno članu 59. Zakona o budžetima u FBiH.

Više stvorene obaveze od dozvoljenih budžetom najvećim dijelom odnose se na: izvršenje sudskih presuda 3.697.025 KM, odbrane po službenoj dužnosti i vještaci kod Općinskog i Kantonalnog suda 1.309.803 KM, tekuće izdatke kod MUP-a 453.924 KM, kod Ministarstva obrazovanja 441.831 KM od kojih su najveće obaveze za prevoz učenika i MESS 119.759 KM obaveze za ugovorene usluge.

U skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, osnov za izvršenje budžeta trebao bi da predstavlja plan tromjesečnih i mjesečnih novčanih tokova kojima se projicira priliv i odliv sredstava sa Jedinственог računa trezora Kantona, koje je dužno da sačini Ministarstvo finansija. Planom novčanog toka vrši se alokacija raspoloživih budžetskih sredstava budžetskim korisnicima po vremenskim razdobljima. Na osnovu sačinjene alokacije i instrukcije Ministarstva finansija, korisnici budžeta trebaju pripremiti i podnijeti prijedloge operativnih budžeta, koje odobrava Ministarstvo i o istim obavještava budžetske korisnike.

Budžet Kantona se izvršavao na osnovu planova novčanih tokova i tromjesečnih finansijskih planova, koje je sačinjavalo Ministarstvo finansija i odobravao ministar finansija. Isti nisu urađeni na osnovu relevantnih pokazatelja koji se odnose na dinamiku i visinu ostvarenja prihoda i primitaka i rashoda i izdataka. Iako su u zadnjem kvartalu (oktobar-decembar) odobreni unosi za neplanirane donacije i transfere zbog čega je Budžet uvećan na 719.248.706 KM što je imalo uticaja na priliv i odliv novčanih tokova. Međutim, plan novčanih tokova za oktobar-decembar utvrđen je u skladu sa usvojenim Budžetom za 2011. godinu od 716.500.000 KM i nije korigovan. Dok operativni plan izvršavanja Budžeta za decembar 2011. godine nije ni sačinjen. Takođe, u mjesečnom izvještaju o izvršenju budžeta za oktobar 2011. godine vidljiv je budžetski deficit za koji Ministarstvo finansija nije dalo Vladi Kantona Prijedlog odluke o privremenom obustavljanju izvršavanja rashoda i izdataka, odnosno nisu poduzete korektivne mjere na uravnoteženju Budžeta, kako je propisano članom 22. Zakona o budžetima u FBiH.

U skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH preuzimati obaveze na teret budžeta tekuće godine samo za namjene i do visine utvrđene u posebnom dijelu budžeta.

Sve rashode i izdatke priznati prema načelu modificiranog nastanka događaja, odnosno kada je obaveza za plaćanje i nastala.

4.4 Prihodi, primici i finansiranje

U konsolidovanom finansijskom izvještaju i Izvještaju o izvršenju Budžeta Kantona za 2011. godinu, ukupno ostvareni prihodi, primici i finansiranje iskazani su 641.056.982 KM i manji su u odnosu na planirane za 9,54% ili u iznosu za 67.595.444 KM, što je u najvećem dijelu posljedica nerealnog planiranja prihoda od naknada i taksi i prihoda od pružanja javnih usluga, te finansiranja.

Struktura iskazanih prihoda, primitaka i finansiranja, sa indeksima ostvarenja u konsolidovanim finansijskim izvještajima daje se u narednoj tabeli:

Red br.	Opis	Plan za 2011. godinu	Ostvareno u 2010. godini	Ostvareno u 2011. godini	Index 5/3	Index 5/4
1	2	3	4	5	6	7
Prihodi, primici i finansiranje (A+B)		708.652.426	652.654.214	641.056.983	90,46	98,22
A. Prihodi i primici (I+II)		663.652.426	618.842.514	631.056.983	95,09	101,97
I Prihodi (1+2+3)		656.357.926	609.308.479	623.423.863	94,98	102,32
1.	Prihodi od poreza (1.1 -1.8)	554.550.600	549.724.621	550.928.783	99,35	100,22
1.1	Porez na dobit pojedinaca i preduzeća	39.365.600	37.199.784	36.446.155	92,58	97,97
1.2	Porezi na plaće i radnu snagu	3.200.000	4.373.678	2.700.502	84,39	84,39
1.3	Porezi na imovinu	8.002.700	7.566.827	8.156.118	101,92	107,79
1.4	Domaći porezi na dobra i usluge	4.273.500	4.012.833	1.252.087	29,30	31,20
1.5	Porez na dohodak	98.666.600	96.165.081	99.182.072	100,52	103,14
1.6	Prihodi od indirektnih poreza	400.517.500	400.232.651	402.867.765	100,59	100,66
1.7	Ostali porezi	359.200	15.552	113.950	31,72	732,70
1.8	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	165.500	158.215	210.133	126,97	132,81
2.	Neporezni prihodi (2.1 – 2.3)	84.734.020	45.706.511	58.678.297	69,25	128,38
2.1	Prihodi od preduzetničke aktivnosti i imovine	2.439.600	1.073.231	887.533	36,38	82,70
2.2	Naknade i takse i prihodi od pružanja javn. usluga	74.657.420	37.551.765	50.783.648	68,02	135,24
2.3	Novčane kazne	7.637.000	7.081.514	7.007.116	91,75	98,95
3.	Potpore (transferi)	17.073.306	13.877.346	13.816.782	80,93	99,56
II Primici (4+5)		7.294.500	9.534.035	7.633.121	104,64	80,06
4.	Kapitalni primici	2.500.000	4.461.952	2.918.448	116,74	65,41
5.	Primljene oplate datih zajmova	4.794.500	5.072.083	4.714.673	98,34	92,95
B. Finansiranje (6+7)		45.000.000	33.811.700	10.000.000	22,22	29,57
6.	Dugoročni krediti	10.000.000	33.811.700	10.000.000	100,00	29,57
7.	Primici od domaćeg zaduživanja	35.000.000	0	0	-	-

U okviru iskazanih prihoda najznačajniji su **prihodi od poreza** u iznosu 550.928.784 KM i u odnosu na planirane manji su za 3.621.816 KM.

Prihodi od indirektnih poreza iskazani su u iznosu od 402.867.765 KM što je u odnosu na budžetom planirano više za 2.350.265 KM. Od ovih prihoda Kantonu pripada 360.291.735 KM, Direkciji za ceste 8.536.254 KM i jedinicama lokalne samouprave 34.039.777 KM.

U skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH i Upustvom o određivanju učešća kantona, jedinica lokalne samouprave i nadležnih kantonalnih organa za ceste u prihodima od indirektnih poreza i načinu raspoređivanja tih prihoda za 2011. godinu udio Kantona je 28,831% i manji je u odnosu na prethodnu godinu. Dio prihoda od indirektnih poreza koji u skladu sa zakonom propisanim procentom pripada jedinicama lokalne samouprave u Kantonu doznačen je istima u iznosu 34.039.777 KM. Međutim, Kanton nije usvojio propis o utvrđivanju omjera za pojedinačno učešće jedinica lokalne samouprave u raspodjeli javnih prihoda koji pripadaju istim kako je propisano članovima 12. i 24. Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH tako da ne možemo potvrditi usklađenost pojedinačnih doznaka jedinicama lokalne samouprave sa primjenjivim propisima.

Iako zakon nije odredio vremenski rok za donošenje kantonalnog propisa o pripadnosti prihoda jedinicama lokalne samouprave i dalje stoji obaveza Kantona da donese vlastiti propis o raspodjeli prihoda jedinicama lokalne samouprave.

Potrebno je u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda FBiH donijeti kantonalni propis o pripadnosti javnih prihoda koji pripadaju jedinicama lokalne samouprave.

Neporezni prihodi ostvareni su u iznosu 58.678.297 KM, što je u odnosu na planirane manje za 26.055.723 KM, a najznačajniji su prihodi od naknada i taksi, vlastite djelatnosti i neplanirane uplate u ukupnom iznosu od 50.783.648 KM.

U okviru ovih prihoda planirani su i prihodi koji imaju karakter **namjenskih sredstava** i koji se po posebnim propisima koriste za finansiranje zakonom utvrđenih namjena (vodne naknade, naknade za šume, za okoliš, sredstva za zaštitu i spašavanje i za ceste). Ova sredstva se kao prihod i trošak iskazuju tek po utrošku sredstava predviđenih za utvrđenu namjenu, a prikupljena i neutrošena namjenska sredstva se na kraju godine evidentiraju na poziciji razgraničenih prihoda (što je šire pojašnjeno u tački 4.8.4 Izvještaja).

Naknada za korištenje javnih parkirališta ostvarena je u iznosu od 1.249.335 KM i predstavlja 40 % sredstava koja su prenesena od strane preduzeća JKP „RAD“ za korištenje javnih parkirališta, kao i za odvoženje i čuvanje nepropisno parkiranih i zaustavljenih vozila u Kantonu.

Za naplatu ovih prihoda otvoren je poseban transakcijski račun u preduzeću, a propisima Kantona propisana je kontrola od strane Ministarstva saobraćaja i Ministarstva finansija, a koja nije vršena.

Revizijom smo utvrdili da Ministarstvo saobraćaja nije postupilo u skladu sa tačkom 10. Upustva o načinu uplate i trošenja naknada za korištenje javnih parkirališta i premještanja i čuvanja nepropisno parkiranih i zaustavljenih vozila u Kantonu („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 21/07), te prilikom izrade Budžeta za fiskalnu godinu nije donijelo Plan trošenja ovih namjenskih sredstava, odnosno podnijelo Ministarstvu finansija Prijedlog plana prihoda i rashoda od naknada za korištenje parkirališta.

Sredstva prikupljena po ovom osnovu nisu utrošena, od planiranih 1.699.800 KM za otvaranje novih parkirališta i uređenje parking prostora utrošeno je 218.466 KM ili 12,85%. Krajem 2011. godine izvršeno je razgraničavanje prikupljenih a neutrošenih sredstava po ovom osnovu u iznosu 1.730.651 KM (iz 2010. i 2011. godine), a koja će se oprihodovati po namjenskom utrošku sredstava u narednom periodu.

Ministarstvo saobraćaja treba da predloži Ministarstvu finansija realan i provodiv Plan trošenja namjenskih sredstava prikupljenih od naknada za korištenje javnih parkirališta, te osigura efikasno namjensko trošenje.

Prihod po osnovu javnih parkirališta kod Narodnog pozorišta ostvarivan je do 19.11.2010. godine, kada je Rješenjem ministra saobraćaja ukinuto pravo naplate, čime se prestalo sa prikupljanjem (prihoda) naknade za korištenje javnih parkirališta na navedenoj lokaciji.

Razlog ukidanja prava naplate prihoda Kantona su donesene odluke nadležnih organa iz perioda 2004 - 2010. godine. Naime, Skupština Kantona je 2004. godine donijela odluku o pristupanju dodjele koncesije za izgradnju garaže. Koncesija je dodijeljena Konzorciju BBM 2005. godine, koja je nakon uložene žalbe presudom Kantonalnog suda 2006. godine poništena i vraćeno na ponovno rješavanje. U ponovnom postupku koncesija je 2008. godine dodijeljena „Centrotrans-transport robe“ d.d. Sarajevo sa kojim je i sklopljen ugovor o koncesiji 2010. godine. Zbog svega navedenog su pokrenuti sudski sporovi koji su još uvijek u toku, (o čemu smo detaljno obrazlagali u našim izvještajima za 2008., 2009. i 2010. godinu).

Ugovor o koncesiji je dodijeljen, iako je Pravobranilaštvo Kantona dva puta dalo mišljenje na Nacrt ugovora o koncesiji (23.04 i 18.08.2010. godine) u kojem je ukazalo na neusaglašenost katastarskih čestica u odnosu na čestice koje se navode u Odluci Skupštine o dodjeli koncesije, kao i da je u ponovnom postupku Komisija izvršila bodovanje učesnika na osnovu dokumentacije pribavljene u I postupku iz 2005. godine.

Zbog načina na koji je dodijeljena koncesija Kanton je ostao bez prihoda, a uslijedili su izdaci za advokatske usluge i rad komisije.

Prihodi od koncesija iskazani su u iznosu od 456.015 KM, od čega su 273.609 KM sredstva koja pripadaju Kantonu, a 182.406 KM općinama na čijem se području vrši eksploatacija prirodnih resursa.

Prema pomoćnim evidencijama Ministarstva privrede ukupna dugovanja koncesionara na dan 31.12.2011. godine iznose 1.108.064 KM, od čega pripadajući dio Kantona 60% iznosi 664.838 KM i ista nisu evidentirana kao potraživanja u Glavnoj knjizi Trezora. Navedena dugovanja su utvrđena na osnovu izvještaja privrednih društava o eksploataciji mineralnih sirovina, dok za koncesionara „Misoča“ d.d Gornja Misoča koji tokom 2011. godine nije vršio plaćanje koncesione naknade u skladu sa Odlukom o plaćanju nadoknade za eksploataciju mineralnih sirovina na području Kantona Sarajevo, a niti je dostavio izvještaje o eksploatisanim količinama mineralne sirovine u 2011. godini Ministarstvo privrede je utvrdilo na bazi pretpostavke, odnosno u iznosu od 74.257 KM za pripadajući dio Kantonu.

Prema izvještaju pravobranilaštva za 2011. godinu, na zahtjev Ministarstva privrede Pravobranilaštvo je podnijelo osam tužbi radi naplate naknade za eksploataciju mineralnih sirovina ukupne vrijednosti 623.879 KM i to protiv tuženih: „Čolaktex“ d.o.o Sarajevo, „Kunovac Company“ d.o.o Sarajevo, „House Milos“ Iliđa, „Misoča“ d.d Gornja Misoča i GP „Bosnaputevi“ Sarajevo.

Krajem 2011. godine, radi preciznog evidentiranja eksploatisanih količina mineralne sirovine na području Kantona, Ministarstvo privrede je imenovalo Komisiju za sprovođenje postupka izbora najpovoljnijeg ponuđača za geodetska snimanja eksploatacionih polja mineralnih sirovina. Postupak izbora dobavljača je proveden u 2012. godini.

Primici i finansiranje iskazani su u ukupnom iznosu 17.633.121 KM što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 25.712.614 KM ili 40,68%. Struktura navedenih primitaka je sljedeća: kapitalni primici 2.918.448 KM, primici od primljenih otplata 4.714.673 KM i dugoročni krediti (domaće zaduženje za finansiranje kapitalnih projekata) 10.000.000 KM.

4.5 Rashodi i izdaci

U konsolidovanom finansijskom izvještaju za 2011. godinu, rashodi i izdaci iskazani su u iznosu 657.582.266 KM, što je u odnosu na Budžet manje za 8,58%. U odnosu na izvršenje prethodne godine, isti su manji za 2,46%. Struktura rashoda i izdataka, prikazana je u sljedećoj tabeli:

R. br.	Opis	Budžet za 2011. god.	Budžet za 2011. sa preraspod.	Ostvareno u 2010. god	Ostvareno u 2011. god	Index (6/4)	Index (6/5)
1	2	3	4	5	6	7	8
UKUPNO (A+ B + C)		716.500.000	719.248.706	674.162.446	657.582.266	91,43	97,54
A. UKUPNO RASHODI I IZDACI (I+II+III+IV)		703.216.700	707.055.271	673.286.038	645.584.296	91,29	95,89
I TEKUĆI RASHODI (a+b+c+d)		584.607.500	588.745.535	604.491.786	576.913.366	97,99	95,44
a) Plaće, naknade i doprinosi (od 1 do 3)		247.280.600	248.992.450	246.464.233	248.109.532	99,65	100,67
1.	Bruto plaće i naknade	194.563.700	195.308.676	193.200.126	194.908.908	99,80	100,88
2.	Naknade troškova zaposlenih	29.888.800	30.806.015	30.561.548	30.374.926	98,60	99,39
3.	Doprinosi poslodavca	22.828.100	22.877.759	22.702.559	22.825.698	99,77	100,54
b) Izdaci za materijal i usluge (od 4 do 12)		57.657.000	58.663.718	55.120.067	53.296.372	90,85	96,69
4.	Putni troškovi	1.511.800	1.472.035	1.225.513	1.173.133	79,69	95,73
5.	Izdaci za energiju	9.057.800	9.408.063	8.884.682	9.279.601	98,63	104,44
6.	Izdaci za komunalne usluge	4.840.500	4.876.950	4.734.815	4.761.282	97,63	100,56
7.	Nabava materijala	8.577.800	8.676.110	7.250.139	7.546.377	86,98	104,09
8.	Izdaci za usluge prevoza i goriva	1.620.000	1.722.256	1.490.921	1.606.122	93,29	107,73
9.	Unajmljivanje imovine i opreme	2.513.900	2.481.319	2.572.553	2.419.002	97,49	94,03
10.	Izdaci za tekuće održavanje	8.541.200	8.853.605	10.559.273	7.712.909	87,12	73,04
11.	Osig. bankarske i usl. pl. prometa	1.504.400	1.534.790	1.161.635	1.278.389	83,29	110,05
12.	Ugovorne usluge	19.489.600	19.638.590	17.240.536	17.519.557	89,21	101,62
c) Tekući grantovi (od 13 do 17)		274.621.700	278.060.008	300.444.249	272.529.639	98,01	90,71
13.	Grantovi drugim nivoima vlasti	34.312.800	34.392.800	34.860.493	34.392.800	100,0	98,66
14.	Grantovi pojedincima	80.937.900	81.351.170	78.452.508	80.733.484	99,24	102,92
15.	Grantovi neprofitnim organizacijama	104.542.900	103.446.648	108.893.599	101.349.982	97,97	93,07
16.	Subvencije javnim preduzećima	49.741.700	52.766.180	56.889.273	52.126.610	98,79	91,63
17.	Ostali grantovi-povrat i drugo	5.086.400	6.103.210	21.348.376	3.926.763	64,34	18,39
d) Izdaci za kamate i ostale naknade (od 18 do 19)		5.048.200	3.029.359	2.463.237	2.977.823	98,30	120,89
18.	Izdaci za inostrane kamate	3.172.900	1.154.194	1.958.388	1.150.986	99,72	58,77
19.	Kam. na dom. poz. i ostale nak. vezano za poz.	1.875.300	1.875.165	504.849	1.826.837	97,42	361,86
II KAPITALNI IZDACI (e + g)		79.638.900	79.169.436	61.440.563	54.900.193	69,35	89,35
e) Nabava stalnih sredstava (od 19 do 24)		27.384.200	29.026.431	20.187.673	18.143.058	62,51	89,87
19.	Nabavka zemljišta	610.000	25.000	83.152	15.000	60,00	18,04
20.	Nabavka građevina	2.828.200	2.872.174	5.569.183	1.510.998	52,61	27,13
21.	Nabavka opreme	13.079.800	13.109.813	4.470.781	6.538.103	49,87	146,24
22.	Nabavka ostalih stalnih sredstava	2.500.000	2.500.749	1.999.994	2.468.417	98,71	123,42
23.	Nabavka sredstava u obliku prava	679.000	581.900	475.155	558.399	95,96	117,52
24.	Rekonstrukcija i investiciono održava	7.687.200	9.936.795	7.589.408	7.052.141	70,97	92,92
g) Kapitalni grantovi (od 25 do 26)		52.254.700	50.143.005	41.252.890	36.757.135	73,30	89,10
25.	Kapitalni grantovi drugim nivoima vlade	3.605.100	3.158.100	2.020.934	3.147.600	99,67	155,75
26.	Kapitalni grantovi pojedincima	10.301.700	10.413.202	39.231.956	7.984.354	76,68	20,35
27.	Kapitalni grant neprofitnim orga.	13.429.900	11.890.273	-	7.801.593	65,61	-
28.	Kap. grant javnim preduzećima	24.918.000	24.681.430	-	17.823.588	72,21	-
III OSTALE ISPLATE (f)		2.800.000	2.970.000	4.902.000	2.580.000	86,87	52,63
f) Pozajmljivanje (od 27 do 28)		2.800.000	2.970.000	4.902.000	2.580.000	86,87	52,63
27.	Pozajmljivanja pojedincima i nep. org.	2.000.000	2.170.000	3.882.000	2.170.000	100,0	55,90
28.	Ostala domaća pozajmljivanja	800.000	800.000	1.020.000	410.000	51,25	40,20
IV VIŠAK RASHODA NAD PRIHODIMA IZ PRETHODNE GODINE		36.170.300	36.170.300	2.451.689	11.190.737	30,85	456,45
B. OTPLATE PRIMLJENIH KREDITA		12.083.300	12.083.435	876.408	11.997.970	99,29	1.368
C. TEKUĆA REZERVA		1.200.000	110.000	-	-	-	-

Napomena: Utrošak sredstava tekuće rezerve iskazan je na tekućim i kapitalnim izdacima.

Stvorene obaveze iznad Budžeta za 2010. godinu iskazane na poziciji višak rashoda na prihodima, odnosno prekoračenje te godine u iznosu 12.995.559 KM je u revidiranoj godini sukcesivno evidentirano na rashodima. Navedeni iznos je korigovan za 1.804.822 KM (smanjenje obaveze za povrat poreza „INA BH“ DD u iznosu od 1.803.842 KM na osnovu rješenja ministra finansija i zaključka Porezne uprave i računске

greške u iznosu 980 KM) tako da je na rashodima po ovom osnovu evidentirano 11.190.736 KM i najvećim dijelom je izmireno tokom godine (neizmirene obaveze odnose se na povrat „INA“ 1.718.864 KM i ZPP 446.152 KM).

4.5.1 Plaće, naknade i doprinosi

Bruto plaće, naknade troškova uposlenih i doprinosi planirani su u iznosu od 248.992.450 KM a realizirani 248.109.532 KM i čine 37,73 % ukupnih rashoda i izdataka.

Opis	31.12.2011.godine	31.12.2010. godine
Neto primanja uposlenika	133.454.942	132.391.874
Doprinosi	84.279.664	83.510.728
Naknade troškova uposlenika	30.374.926	30.561.548
Ukupno	248.109.532	246.464.150
Prosječan broj uposlenih na bazi radnih sati	10.783	10.720

U toku 2011. godine osnovica za obračun plaća za sve budžetske korisnike iznosila je 462,62 KM, a naknada za ishranu 8 KM. Visina ovih primanja primjenjuje se od ranijih godina kada je shodno Zakonom o uštedama u FBiH, bez usklađivanja propisa, izvršeno umanjeње istih u odnosu na kolektivni ugovor zbog čega su pokrenute tužbe od strane uposlenika koje prema izvještaju Kantonalnog pravobranilaštva za 2011. godinu iznose cca. 28,2 miliona KM.

Na osnovu izvršnih sudskih presuda sa JRT skinuto je 3.697.025 KM od kojih su najznačajnije presude iz radno-pravnog odnosa. Navedeni izdaci nisu planirani budžetom za 2011. godinu, niti su vršene preraspodjele, tako da nisu evidentirani na poziciji rashoda i izdataka već su na kraju godine evidentirani kao višak rashoda nad prihodima. Odgovorni organi upoznati su sa problemom tužbi od strane uposlenika i bili su dužni planirati sredstva za ove namjene. Isto tako izdata su rješenja za jubilarne nagrade u iznosu od 175.521 KM po kojima nije vršena isplata što može prouzročiti nova utuženja.

Krajem 2011. godine usvojen je kantonalni Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti, ali ne i za policijske službenike što je bila obaveza prema Zakonu o plaćama i naknadama policijskih službenika FBiH („Službene novine FBiH“ broj: 45/10).

Plaće i ostale naknade nosioca izvršne i zakonodavne vlasti regulisane su zakonima o radno-pravnom statusu poslanika u Skupštini i članovima Vlade Kantona, dok su plaće sudija i tužioca regulisane Zakonom o plaćama i naknadama sudija i tužioca u FBiH. Osnovna plaća predsjedavajućeg zakonodavnog tijela iznosi 2.498 KM, zamjenika predsjedavajućeg 2.132 KM, zastupnika 1.416 KM (tokom 2011. godine u prosjeku je bilo 14 profesionaliziranih zastupnika), premijera 2.420 KM i ministara 2.021 KM (sa uključenim položajnim dodatkom od 20%). Svih 35 zastupnika imaju pravo na stalno mjesečno novčano primanje - paušal u visini prosječne plaće u FBiH koja je u 2011. godini iznosila cca. 819 KM. U 2011. godini zbog promjene vlasti a u skladu sa propisima plaću po isteku mandata (od 6 do 12 mjeseci ovisno o godinama radnog staža) u Skupštini primalo je 5 osoba, a navedeno pravo ostvarivalo 5 ministara.

Broj uposlenika koji se finansiraju iz Budžeta Kantona, na osnovu obračuna plaća za decembar 2011. godine iznosio je 10.864, a struktura je slijedeća: ustanove osnovnog i srednjeg obrazovanja 5.976, MUP 1.919, pravosudne institucije 831, ustanove kulture 570, ustanove socijale 439 i ostala tijela i uprave 1.129. Prosječna neto plaća iznosila je 1.031 KM, najveća 3.600 KM (predsjednik suda) a najniža 570 KM.

Revizijom smo utvrdili da se ministru unutrašnjih poslova plaća uvećava za 50% i to 20% po osnovu položajnog dodatka i 30% posebnog dodatka za posebne uvjete rada. Pravo na položajni dodatak premijeru i članovima Vlade utvrđen je Zaključkom Komisije za izbor, imenovanja i administrativna pitanja Skupštine (u skladu sa Zakonom o radno-pravnom statusu članova Vlade) u visini od 20%, a Uredbom Vlade o posebnom dodatku definisano je da **ovlaštenim službenicima** u MUP-u pripada 30 % po osnovu posebnih ulova rada. Uredbom su decidno propisana radna mjesta za ostvarivanje prava na poseban dodatak. Imajući u vidu da je **ministar nosilac izvršne vlasti** na koji se odnosi Zakon o radno-pravnom statusu članova Vlade, i da Uredbom nije propisano da ima status ovlaštenog službenika u MUP-u, ne možemo potvrditi opravdanost isplate posebnog dodatka na plaću po osnovu posebnih uvjeta rada (mjesečno cca. 505 KM). Pravo na poseban dodatak je korišten od 1997. godine, ali nije bio predmet naše revizije do revidirane godine.

Naknade plaće za prekovremeni rad iskazane su 1.639.193 KM, od čega se na ustanove obrazovanja odnosi 925.988 KM, MUP 249.913 KM, Ministarstvo finansija 205.035 KM i Profesionalnu vatrogasnu brigadu 200.242 KM.

Uvidom u dokumentaciju vezanu za obračun prekovremenog rada kod **Ministarstva finansija, Ministarstva saobraćaja, Kabineta premijera, Ministarstva privrede i Protokola** utvrdili smo da se isti obračunavao tokom godine za pojedine uposlenike na osnovu rješenja rukovodioca o isplati kojima je utvrđen broj sati prekovremenog rada. **Nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje bi se utvrdilo u koje dane je obavljen prekovremeni rad, kojim povodom i za koje namjene zbog čega se ne može potvrditi opravdanost iskazanog troška.**

Naknade troškova uposlenih iskazane su u iznosu 30.374.925 KM u okviru kojih su naknade za topli obrok 17.083.955 KM, naknade troškova prevoza na posao i sa posla 5.482.693 KM i regres 4.119.287 KM.

Regres od 400 KM je isplaćen svim budžetskim korisnicima po Zaključku Vlade od 30.07.2011.godine, uključujući sudije i tužioce, iako istim pripada regres u visini 50% od osnovne mjesečne plaće (cca. 1.200 KM) u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama sudija u FBiH. Zbog čega su pokrenute tužbe za isplatu razlike neisplaćenog regresa.

Troškovi prevoza na posao i sa posla nisu pod kontrolom (odnose se na kupovinu mjesečnih kupona koji se dodjeljuju na osnovu spiskova uposlenika), jer nema dokumentacije na osnovu koje bi se potvrdilo da pravo na isto ostvaruju samo uposlenici kojima je udaljenost mjesta stanovanja od mjesta rada 2 kilometra kako je propisano Uredbom o naknadama i drugim materijalnim pravima koja nemaju karakter plaće.

Preispitati opravdanost isplate naknade za prekovremeni rad i istu vršiti na osnovu relevantne dokumentacije.

Provesti kontrolu i uskladiti isplatu naknade troškova prevoza na posao i sa posla sa Uredbom o naknadama i drugim materijalnim pravima koja nemaju karakter plaće.

4.5.2 Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za materijal i usluge realizirani su u iznosu 53.296.372 KM što predstavlja 90,86 % od planiranih. U okviru ovih izdataka na ugovorene usluge odnosi se 17.519.557 KM, izdaci za energiju 9.279.601 KM, tekuće održavanje 7.712.909 KM, nabavka materijala 7.546.377 KM, izdaci za prevoz i gorivo 1.606.122 KM i za putne troškove 1.173.133 KM.

Ugovorene usluge iskazane su 17.519.557 KM od čega se na izdatke za samostalne djelatnosti odnosi 5.668.778 KM, troškovi advokata i vještaka 2.002.142 KM, izdaci za rad komisija 676.585 KM i izdaci za reprezentaciju 638.001 KM.

Izdaci za samostalne djelatnosti (ugovori o djelu, ugovori o privremenim i povremenim poslovima, naknade za rad u nadzornim i upravnim odborima) na nivou Kantona iskazani su 5.668.778 KM od čega su najznačajniji: kod ustanova kulture 1.579.119 KM, ustanova srednjeg obrazovanja 1.580.092 KM i Ministarstva obrazovanja, nauke i mladih 809.909 KM. Kod Ministarstva obrazovanja značajan dio ovih izdataka se odnosi na isplatu naknada za rad u upravnim i nadzornim odborima visokoškolskih ustanova 386.540 KM, obavljanje poslova u vezi vozačkih ispita 222.962 KM i polaganje stručnih ispita nastavnog kadra 79.190 KM. Kod ustanova obrazovanja (škola) u najvećem dijelu odnose na održavanje nastave i vanrednih ispita, angažovanje nastavnog kadra za organizaciju takmičenja i izradu nastavnih planova.

Kod **ustanova kulture** najznačajni su izdaci kod Narodnog pozorišta 423.585 KM; Sarajevske filharmonije 286.418 KM, MES-a 200.791 KM, Kamernog teatra 119.377 KM i SARTR-a 113.595 KM. Isti se odnose na angažovanje lica za obavljanje specifičnih poslova u ustanovama kulture (redatelji, scenografi, kostimografi, glumci). Nisu definisana pravila o načinu angažovanja lica i utvrđivanju visine naknade za angažovanje istih, a ustanove su različito postupale prilikom angažovanja lica i utvrđivanja naknada. Pored honorara za angažovanje umjetnika istima su iz budžetskih sredstava plaćani troškovi smještaja, prevoza i dnevnica za vrijeme pripreme i održavanje predstava.

Utvrđili smo da su kod **Ministarstva finansija, Ministarstva za boračka pitanja i Službe za zajedničke poslove** angažovana lica po ugovoru o djelu za obavljanje poslova koji predstavljaju redovne poslove utvrđene pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta što nije u skladu sa

propisima i zbog čega ne možemo potvrditi osnovanost angažiranja vanjskih saradnika za obavljanje poslova a time i isplaćeni iznos po ovom osnovu.

Ministarstvo kulture i sporta u saradnji sa ustanovama kulture treba da donese pravila za angažovanje lica i utvrđivanje visine naknade za obavljanje specifičnih poslova iz oblasti kulture u cilju transparentnijeg trošenja budžetskih sredstava.

Ugovore o djelu zaključivati samo za obavljanje poslova koji nisu propisani Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

Kod **pravosudnih institucija izdaci za advokate po službenoj dužnosti i troškovi vještačenja** iskazani su u iznosu od 1.969.643 KM od čega kod Općinskog suda 987.831 KM, Kantonalnog tužilaštva 303.734 KM i Kantonalnog suda 678.078 KM. Navedeni izdaci se odnose na obaveze nastale na osnovu zakonskih propisa. Iako su Općinski i Kantonalni sud u budžetskom zahtjevu za 2011. godinu tražili sredstva kojim bi bilo omogućeno izmirenje obaveza tekuće godine i zaostalih obaveza iz ranijeg perioda, usvojenim budžetom odobren je manji iznos. Navedeno je imalo za posljedicu da je zbog nedovoljno planiranih sredstava iskazano prekoračenje budžeta po ovom osnovu u iznosu od 1.308.882 KM (Općinski sud 753.725 KM i Kantonalni sud 555.157 KM) koje je evidentirano kao višak rashoda nad prihodima. Skrećemo pažnju, da nedovoljno planirani iznosi dovode do neizvršavanja obaveza nastalih na osnovu zakona što može dovesti do tužbi korisnika prava čime bi se uvećali troškovi budžeta.

Izdaci za rad komisija iskazani su 676.585 KM od čega je kod MUP-a 177.299 KM, Ministarstva zdravstva 72.730 KM, Ministarstva finansija 75.500 KM, Skupštine 70.020 KM, Ministarstva prostornog uređenja 67.256 KM i Uprave za civilnu zaštitu 24.350 KM.

Odlukom o načinu obrazovanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela koje obrazuje Vlada i rukovodioci kantonalnih organa državne službe iz 2009. godine utvrđena je naknada najviše u visini do 25% iznosa prosječne mjesečne neto plaće po zaposlenom u FBiH, što je u revidiranoj godini iznosilo od 200-210 KM, a tehničkom licu naknada iznosi do 10 % prosječne mjesečne neto plaće. Istom je predviđeno da Vlada može utvrditi i drugu visinu naknade za učešće u radu pojedinih komisija čime je ostavljena mogućnost samostalnog odlučivanja o trošenju javnog novaca. Tako je na osnovu akata Vlade u pojedinim komisijama utvrđena visina naknade od 500 - 1.000 KM po osobi.

U komisijama su angažovani i uposlenici za koje nema dokaza da su poslove obavljali izvan radnog vremena, a isti ostvaruju primanja iz redovnog radnog odnosa.

Budžetski korisnici su različito postupali prilikom utvrđivanja naknade za rad u komisijama za javne nabavke i popis i nisu u svim slučajevima se pridržavali utvrđenog ograničenja (Ministarstvo prostornog, Ministarstvo finansija), dok je Uprava za civilnu zaštitu naknadu za rad u komisijama tehničkom licu vršila u visini naknade člana komisije što nije u skladu sa Odlukom.

Navedeno ukazuje da isplate za rad u komisijama nisu pod kontrolom iz razloga što aktom Vlade nisu utvrđena ograničenja i kojim to komisijama Vlada može utvrditi veće naknade od propisanih.

Obračun i isplatu naknada za rad u pojedinim komisijama kojima Vlada utvrđuje visinu treba jasno precizirati o kojim komisijama se radi, kao i visinu naknade za iste, a budžetski korisnici dosljedno poštivati već utvrđena ograničenja.

Izdaci za prevoz i gorivo iskazani su 1.606.122 KM, od čega se na gorivo odnosi 1.313.623 KM. Kod MUP-a za gorivo je utrošeno 817.335 KM i čini 62,22 % ukupno realiziranih sredstava. U 2011. godini nisu evidentirani izdaci iz 2011. godine za isporučeno gorivo i benzin u iznosu 196.488 KM, a isti su na kraju godine popisani i evidentirani kao višak rashoda nad prihodima.

Tokom godine nabavka goriva je vršena od dobavljača sa kojima je ugovor zaključen u ranijim godinama na period od godinu dana a koji su istekli tokom 2010. i 2011. godine. Postupak izbora najpovoljnijeg dobavljača za nabavku goriva pokrenut je krajem 2010. godine i u 2011. godini koji su zbog propusta u toku procedura nabavke poništeni rješenjima Ureda za razmatranje žalbi. Novi postupak nabavke goriva je pokrenut u septembru 2011. godine, a ugovori zaključeni početkom 2012. godine.

Izdaci za putne troškove iskazani su 1.173.133 KM, a najznačajniji su troškovi dnevnica u zemlji 229.172 KM, u inostranstvu 333.343 KM, smještaj na službenom putovanju 158.411 KM i troškovi prevoza 216.585 KM. Putni troškovi kod **ustanova kulture** iskazani su 482.710 KM od čega kod Narodnog pozorišta 135.649 KM, MES 121.723 KM, SARTR 41.132 KM i Kamerni teatar 40.767 KM.

Kod ustanova kulture pogrešno su iskazani kao putni troškovi i izdaci za putne troškove vanjskih saradnika, što nije u skladu sa važećim propisima i isti se trebaju iskazivati na ugovorenim uslugama.

Utvrđeno je da su kao dnevnice u zemlji iskazivani i izdaci za gostujuće umjetnike iz inostranstva za vrijeme koje su proveli u pripremi ili izvođenju umjetničkih djela u Sarajevu (troškovi dnevnica i smještaj). Kod Narodnog pozorišta u pojedinim slučajevima Odlukom direktora je odobreno da se sredstva za dnevnicu vanjskog saradnika uplate na tekući račun uposlenika JU "Narodno pozorište" a zatim se ta sredstva gotovinski isplaćuju istom. Ove finansijske transakcije nisu usaglašene sa propisima o porezu na dohodak koji propisuju način isplate za izvršene usluge (bezgotovinsko plaćanje) kao i oporezivanje primanja od samostalnog rada na šta je ukazano i prethodne godine a data preporuka nije ispoštovana.

Utvrđili smo da se nije postupalo u skladu sa propisima vezano za obračun putnih troškova jer se u pojedinim slučajevima (Kabinet Premijera i Ministarstvo saobraćaja) nije vršilo umanjenje dnevnice u slučajevima kada je obezbjeđen smještaj i ishrana od strane organizatora putovanja. Kod Ministarstva saobraćaja u pojedinim slučajevima nije izvršen povrat akontacije u cijelosti, a putni nalozi se ne pravdaju u propisanim rokovima. Kao primjer, navodimo da je za putovanje u martu izvršena isplata akontacije u ukupnom iznosu od 7.600 KM za 6 uposlenika od čega je trebalo izvršiti povrat u iznosu od 3.920 KM, a prema prezentiranoj dokumentaciji izvršen je povrat 2.408 KM (nije vraćeno 1.511 KM). Na kraju godine iskazano je potraživanje po akontacijama za službena putovanja u ukupnom iznosu od 5.300 KM koje se odnose na isplate po putnim nalogima iz januara i juna 2011. godine. Isto ukazuje da nije uspostavljena kontrola na zadovoljavajućem nivou i da nije poštovana Uredba o službenim putovanjima kojom je propisano da se novo putovanje ne može odobriti dok se ne opravda prethodno obavljeno putovanje.

Pojačati kontrolu prilikom odobravanja troškova za službena putovanja, a obračun i isplate putnih troškova vršiti u skladu sa Uredbom o naknadama za službena putovanja.

Isplate dnevnica i troškova nastalih po osnovu angažovanja gostujućih umjetnika vršiti u skladu sa zakonskim propisima.

4.5.3 Tekući transferi

Tekući transferi iskazani su u iznosu 272.529.639 KM i u odnosu na prethodnu godinu manji su za 27.914.610 KM ili 9,29%. Od ovih izdataka najveća izvršenja iskazana su kod: Ministarstva obrazovanja, nauke i mladih 80.379.560 KM (u istim je obuhvaćeno sufinansiranje visokoškolskih ustanova za koje se evidencija ne vodi u Trezoru), Ministarstva za rad i socijalnu politiku 68.040.671 KM, Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša 37.717.793 KM, Jedinicama lokalne samouprave Kantona, neprofitnim organizacijama i pomoć vjerskim zajednicama, Kabinet premijera, Stručna služba Vlade, Ured za zakonodavstvo i drugi 34.583.958 KM, Ministarstva za boračka pitanja 14.694.291 KM, Ministarstva saobraćaja 11.361.673 KM, Ministarstva kulture i sporta 6.859.487 KM, Ministarstva finansija 5.177.959 KM, Ministarstva privrede 5.085.597 KM i Ministarstva pravde i uprave 3.801.850 KM.

Članom 22. Zakona o izvršenju budžeta Kantona za 2011. godinu je uređeno da će se sredstva za finansiranje udruženja izvršavati u okviru razdjela ministarstva, na osnovu javnog poziva, a po kriterijima koji su utvrđeni u Odluci o općim kriterijima za raspodjelu sredstava za rad neprofitnih organizacija i udruženja koja se finansiraju – sufinansiraju iz Budžeta Kantona i da će se sredstva tekućih transfera pojedincima i neprofitnim organizacijama dodjeljivati pojedinačnim odlukama. Međutim, navedena Odluka je vrlo uopštena i ne sadrži parametre na osnovu kojih bi se mogla utvrditi visina sredstava po korisniku. Krajem 2011. godine donesena je Uredba o kriterijima za finansiranje programa i projekata neprofitnih organizacija i udruženja koji se finansiraju/sufinansiraju iz Budžeta Kantona.

Na realizaciju sredstava u skladu sa zakonskim propisima iz oblasti socijalne zaštite i za raseljena i izbjegla lica 68.039.971 KM i boračke populacije 14.694.290 KM i čini 30,36 % ukupnih tekućih transfera.

Kod **Ministarstva rada i socijalne politike** ukupno transferi su realizirani u iznosu od 68.039.971 KM i u najvećem dijelu se odnose na obaveze nastale na osnovu Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom i Zakonom o raseljenim licima, prognanicima, izbjeglicama i povratnicima i podzakonskih akata. Najznačajnija su prava iz oblasti zaštite porodice sa djecom 35.342.522 KM, naknade za civilne žrtve rata 13.554.447 KM i ostala socijalna davanja 13.231.656 KM. Tekući transferi za neprofitne organizacije iskazani su 4.758.845 KM i odnose se na doznačavanje sredstava u

tranšama korisnicima koji su taksativno navedeni u budžetu (udruženja iz oblasti socijalne zaštite, javne kuhinje, humanitarne organizacije).

Tekući transferi kod **Ministarstva za boračka pitanja** iskazani su u iznosu 14.694.290 KM i odnose se na rashode nastale na osnovu Zakona o dopunskim pravima boraca – branitelja BiH i drugih podzakonskih akata. Najznačajnija izdvajanja sredstava odnose se na mjesečna novčana primanja pojedincima 11.037.796 KM od čega su: sredstva za troškove sahrane – dženaze 2.239.225 KM, sredstva za stipendije djece iz boračke populacije 1.780.000 KM, jednokratne novčane pomoći 1.674.983 KM; mjesečne novčane naknade - nosioci priznanja, RVI sa pravom na tuđu njegu, djeca bez oba roditelja 1.267.742 KM, sredstva za besplatan i povlašteni prevoz RVI 1.263.304 KM i sredstva za uplatu doprinosa za zdravstveno osiguranje 1.090.000 KM. Tekući transferi za neprofitne organizacije iskazani su 3.525.006 KM i u najvećem dijelu odnose se na doznačavanje sredstava u tranšama udruženjima i savezima iz oblasti boračke populacije.

U oblasti **obrazovanja i nauke** za tekuće transfere utrošeno je 80.267.387 KM, od čega su najznačajniji transfer za sufinansiranje visokoškolskih ustanova 66.209.300 KM; sufinansiranje ustanova nauke 4.182.100 KM; prevoz učenika 3.925.000 KM i programi nauke 911.539 KM.

Revizijom smo utvrdili da i ove godine kao i prethodnih godina pri planiranju sredstava za tekuće transfere za sufinansiranje visokoškolskih ustanova i ustanova nauke nisu utvrđeni kriteriji u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju. Planiranje je vršeno na bazi prethodnog iskustva, raspoloživosti sredstava i evidencije o zaposlenim i angažovanim spoljnim saradnicima. Sredstva su doznačavana na račun ustanova u mjesečnim dotacijama u skladu sa odobrenim budžetom. Korisnici sredstava (ustanove) kao pravdanje utrošenih sredstava dostavljaju Ministarstvu Izveštaj o finansijskom poslovanju i godišnje obračune, koje Ministarstvo prihvata kao dokaz o namjenskom utrošku doznačenih sredstava.

U okviru sufinansiranja ustanova nauke Akademiji nauka i umjetnosti BiH doznačeno je 1.059.700 KM kojoj Kanton nije osnivač niti suosnivač tako da se ne može potvrditi osnovanost stvaranja ovih izdataka.

Potrebno je da Vlada na prijedlog Ministarstva obrazovanja, nauke i mladih utvrdi kriterije za finansiranje visokoškolskih ustanova u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju.

Nadležne institucije Kantona treba da se odrede u vezi sufinansiranja rada Akademije nauke i umjetnosti obzirom da Kanton nije osnivač a niti suosnivač iste.

Kao i prethodnih godina, visokoškolske ustanove nisu uključene u sistem trezorskog poslovanja, a iste osim budžetskih sredstava, ostvaruju značajne prihode obavljanjem vlastite djelatnosti (realizacije projekata, upisnina i školarina na vanrednom i postdiplomskom studiju, nostrifikacije diploma, odbrane magistarskih radova i doktorskih disertacija, izdavanja uvjerenja, potpora i kapitalnih primitaka), tako da se može zaključiti da Kanton nema uspostavljen adekvatan nadzor i kontrolu nad trošenjem ovih sredstava.

Odlukom Skupštine iz 2009. godine usvojen je **Elaborat o integraciji Univerziteta u Sarajevu**, kojim je predviđena realizacija integracije do kraja 2010. godine. Također, Odlukom Skupštine od 24.02.2010. godine data je saglasnost na Akcioni plan integracije Univerziteta u Sarajevu i definisano je da će se potpisati Sporazum o realizaciji Akcionog plana koji do okončanja revizije nije potpisan. Iako nije potpisan Sporazum, transfer za implementaciju Elaborata o integraciji Univerziteta u Sarajevu realiziran je 140.623 KM, i odnosi se finansiranje Projekta „Informacioni sistem za podršku upravljanja ljudskim resursima na Univerzitetu u Sarajevu“ (koji čini dio Elaborata).

Transfer za prevoz učenika planiran je 3.440.000 KM, a iskazan je u iznosu od 3.925.000 KM, razlika više realiziranih sredstava od planiranih pokrivena je odlukama o preraspodjeli tokom godine. Izdaci se odnose na obaveze nastale na osnovu Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju i Zakona o srednjem obrazovanju. Ministarstvo je u budžetskom zahtjevu za 2011. godinu tražilo sredstava za navedeni transfer u iznosu cca. 4,2 miliona KM. Međutim, usvojenim budžetom odobreno je 3.440.000 KM. Navedeno je imalo za posljedicu prekoračenje budžeta u iznosu 434.049 KM, zbog nepoštivanja zakonom preuzetih obaveza.

Ministarstvo privrede realiziralo je tekuće transfere u iznosu 5.085.597 KM i najveći dio odnosi se na **transfer za razvoj poljoprivrede** u iznosu 3.696.976 KM.

Zakonom o novčanim podsticajima u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji na području Kantona (u daljem tekstu: Zakon o novčanim podsticajima) je utvrđeno da ostvarivanje prava na novčane podsticaje utvrđene ovim zakonom, imaju pravna i fizička lica – kandidati (sa sjedištem, odnosno stalnim prebivalištem na području Kantona), koji obavljaju poljoprivrednu djelatnost u smislu Zakona i dostave dokumentaciju kojom se dokazuje ispunjavanje propisanih uslova za proizvodnju za koju podnose zahtjev.

U skladu sa članom 11. Zakona o novčanim podsticajima, Vlada Kantona je na prijedlog Ministarstva privrede u maju 2011. godine donijela Odluku o iznosima novčanih podsticaja u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji na području Kantona za 2011. godinu. Odlukom su propisani iznosi novčanih podsticaja po vrsti proizvodnje (npr. 1.000 KM/ha za zasijane površine ljekovitim biljem, 20% za nabavku mehanizacije u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji). Međutim, nije utvrđen ukupan iznos poticaja po vrsti i količini proizvodnje, kako bi se tokom godine mogla pratiti realizacija i planirani iznos po vrsti podsticaja.

Skupština Kantona je u januaru 2012. godine usvojila (novi) Zakon o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona. Razlog za donošenje istog prema obrazloženju odgovornih je usklađivanje sa federalnim Zakonom o novčanim podsticajima. Na osnovu istog Zakona ministar privrede je u aprilu 2012. godine donio Pravilnik o posebnim uslovima za ostvarenje prava na novčani podsticaj.

Revizijom smo utvrdili da Ministarstvo privrede u 2011. godini nije donijelo provedbeni propis kojim se detaljnije propisuje način provođenja člana 9. Zakona o novčanim podsticajima uz poštovanje principa transparentnosti i na bazi prethodno utvrđenih kriterija (važećeg u 2011. godini), a regulisano članom 15. novog Zakona o novčanim podsticajima. Naime, važećim zakonom je predviđeno je da u okviru ostalih aktivnosti vezanih za poljoprivredu Vlada u zavisnosti od raspoloživih sredstava donosi pojedinačne odluke kojim podržava realizaciju pojedinačnih projekata značajnih za razvoj primarne poljoprivredne proizvodnje, aktivnosti različitih organizacija, organizovanje manifestacija, priredbi i sajмова, regresiranje kamata po kreditima odobrenim za poljoprivrednu djelatnost.

Ministarstvo privrede treba da predloži Vladi provedbeni propis kojim će se detaljnije propisati način provođenja člana 15. Zakona o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona.

U okviru transfera neprofitnim organizacijama kod **Ministarstva finansija** iskazan je iznos 1.050.000 KM koji se odnosi na doznačavanje sredstava Sarajevskoj regionalnoj razvojnoj agenciji „SERDA“ za redovnu djelatnost i fond sredstava za projekte u 2011. godini. Nije prezentiran Izvještaj o utrošku sredstava koje je korisnik trebao podnijeti Vladi Kantona u skladu sa Odlukom ministra finansija o odobravanju sredstava, a isto ukazuje da nadležne institucije nisu osigurale nadzor nad utroškom javnih sredstava.

Potrebno je da Vlada Kantona i Ministarstvo finansija osiguraju nadzor nad utroškom budžetskih sredstava doznačenih agenciji „SERDA“.

Ministarstvo kulture i sporta je na ime tekućih transfera realiziralo 6.852.949 KM, od čega su transferi neprofitnim organizacijama 6.511.850 KM u okviru kojih su transferi za sport 4.300.650 KM, a za kulturu 2.211.200 KM. U okviru istih značajni su transfert za vrhunski sport 1.351.000 KM, takmičarsko razvojni sport 371.055 KM, podrška projektima iz oblasti kulture 459.835 KM i sufinansiranje institucija od državnog značaja 414.600 KM.

Budžetom Kantona je značajan dio korisnika sredstava već utvrđen (udruženja, organizacije, manifestacije) za koje prilikom planiranja nisu postojali kriteriji i parametri na osnovu kojih je utvrđena visina sredstava. Istima su sredstva doznačavana u tranšama tokom godine u skladu sa odobrenim budžetom.

Raspodjela dijela sredstava za podršku projektima iz oblasti kulture i sporta vršena je na osnovu javnog i pravilnika o kriterijima za raspodjelu sredstava za tekuće grantove iz oblasti kulture i sporta i odluka ministra. Utvrđenim kriterijima nisu jasno utvrđeni parametri koji bi poslužili za određivanje visine sredstava koja se odobrava po projektima i sportskim organizacijama. Sredstva transfera Vrhunskog sporta 1.351.000 KM doznačavana su klubovima u tranšama, a bez prethodno utvrđenog načina raspodjele sredstava po korisniku. Nadzor nad namjenskim utroškom sredstava vrši se na osnovu uvida u izvještaje i drugu dokumentaciju dostavljenu od korisnika sredstava kojim se priznaje namjenska upotreba sredstava.

Potrebno je da Ministarstvo kulture i sporta, utvrdi i razradi kriterije prilikom planiranja sredstava i raspodjele sredstava iz oblasti kulture i sporta koji bi bili osnov određivanja visine sredstava, kao i da osigura suštinski nadzor nad utroškom javnih sredstava.

Budžetom za 2011. godinu kod **Kabineta premijera** planiran je transfer Uredu za koordinaciju aktivnosti i prezentaciju Kantona Sarajevo u Briselu u iznosu od 70.000 KM, a realiziran je 112.387 KM. Više realizovana sredstava u odnosu na plan odobrena su Odlukom Vlade iz tekuće rezerve u iznosu od 45.000 KM. Utrošena sredstva se odnose na isplate za naknadu za rad jednog predstavnika Ureda 55.433 KM (bruto) i za materijalne troškove rada Ureda 56.954 KM.

U prethodnim godinama kao i u revidiranoj iz Budžeta vršene su isplate za rad predstavnika Kantona u Briselu, a na osnovu godišnjih ugovora o obavljanju poslova predstavnika sa licem koje je imenovano

rješenjem Vlade za predstavnika. Sa istim nije zasnovan radni odnos, već se naknada isplaćuje po ugovoru o obavljanju poslova predstavnika, koja je u 2011. godini iznosila 2.000 EUR-a mjesečno i ista se isplaćuje kao naknada po ugovoru o djelu. Predstavnik dostavlja Izvještaj o radu koji razmatra i usvaja Vlada.

Odlukom Vlade od 09.02.2011. godine obrazovan je Ured za regionalnu prezentaciju u međunarodnim odnosima kao stalno radno tijelo Vlade Kantona sa sjedištem u Bruxellesu (Belgija). Istom su definisani zadaci i djelatnost Ureda: da će Vlada obezbjediti prostor i druge materijalno-tehničke uslove za rad Ureda i da se sredstva obezbjeđuju u budžetu Kantona, te da se predstavnik Ureda imenuje od strane Vlade i da se međusobna prava i obaveze regulišu posebnim rješenjem odnosno ugovorom. Takođe, za zakup prostorija Ureda u Briselu uz saglasnost Skupštine 28.06.2011.godine zaključen je ugovor između Vlade i Glavne uprave za imovinu i opće poslove autonomne pokrajine Friuli Venezia Giulia. Ugovorom je definisan period trajanja od 9 godina od 01.09.2011. do 31.08.2020. godine uz naknadu u iznosu 10.010 EUR-a godišnje koja treba da budu isplaćena u 4 tromjesečne rate plus dio režijskih troškova.

Obzirom da se radi o stalnom radnom tijelo i kontinuiranom angažiranju istog lica za obavljanje ovih poslova potrebno je preispitati pravnu usaglašenost načina angažiranja lica i njegovog plaćanja.

4.5.3.1 Subvencije javnim preduzećima

Za subvencije javnim preduzećima u 2011. godini budžetom je planirano 49.741.700 KM, preraspodjelama uvećano na 52.766.180 KM, a utrošeno 52.126.610 KM, od čega najveći dio kod Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša 36.845.561 KM i Ministarstva saobraćaja 10.851.069 KM.

Subvencioniranje javnih preduzeća iz oblasti komunalnih djelatnosti iz javnog novca vrši se zbog toga što je Vlada utvrdila niže cijene komunalnih usluga od stvarnih cijena, te se razlika između te cijene i stvarne obezbjeđuje iz Budžeta.

Prema Zakonu o o komunalnim djelatnostima iz 2004. godine, sredstva za obavljanje komunalnih djelatnosti prije svega se podmiruju iz cijene komunalnih usluga, a predviđena je i mogućnost utvrđivanja niže cijene od stvarne, s tim da se razlika pokriva iz Budžeta.

Sredstva su doznačavana javnim preduzećima, bez utvrđenog pojedinačnog obračuna kolika je obaveza Kantona po osnovu niže utvrđene cijene u odnosu na stvarnu kako je to predviđeno Zakonom o komunalnim djelatnostima. Zbog čega, ne možemo potvrditi pravilnost visine doznačenih sredstava, kao i zakonsku usklađenost datih sredstava.

Prema Informaciji o poslovanju kantonalnih komunalnih preduzeća za 2011. godinu koju je sačinio Zavod za planiranje Kantona, ukupno ostvareni gubitak tekuće godine komunalnih preduzeća iznosi 74.146.298 KM i veći je u odnosu na 2010. godinu za 11,12%. Gubitak u poslovanju su ostvarili: Vodovod i kanalizacija, Toplane, Sarajevogas, Park, Vodostan Ilijaš, Komunalac Hadžići i Gras.

Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša na ime subvencija javnim preduzećima doznačilo je 36.845.561 KM kantonalnim komunalnim javnim preduzećima iz resora prostornog uređenja i to: KJKP „Rad“ 7.600.000 KM, „Vodovod i kanalizacija“ 6.503.200 KM, „Park“ 5.942.917 KM, „Pokop“ 4.950.000 KM, „Toplane“ 3.832.600 KM, „Komunalac“ Hadžići 980.100 KM i „Vodostan“ Ilijaš 690.100 KM za sufinansiranje djelatnosti individualne komunalne potrošnje po Zakonu o komunalnim djelatnostima i 6.369.561 KM za troškova električne energije i održavanje javne rasvjete na području Kantona.

Ministarstvo nema usvojenu metodologiju na osnovu koje se utvrđuje visina sredstava koja se doznačava komunalnim javnim preduzećima iz Budžeta Kantona.

Ministarstvo je doznačilo 3.832.600 KM KJKP „Toplane-Sarajevo“ d.o.o. na ime pokrića gubitka u poslovanju. Budžetom su planirana sredstva od 2.832.600 KM, a Odlukom Vlade od 01.12.2011. godine odobreno je izdvajanje sredstava iz tekuće rezerve Budžeta Kantona za 2011. godinu od 1.000.000 KM na ime pokrića gubitka u poslovanju iznad visine kapitala KJKP „Toplane“ za 2009. godinu. Obzirom da su se sredstva za pokriće gubitka u poslovanju mogla budžetom predvidjeti, sredstva iz tekuće rezerve nisu iskorištena u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, (o čemu je šire pojašnjeno u tački 4.5.4 Izvještaja).

Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša u aprilu 2010. godini izradilo je Prijedlog Zakona o sanaciji (konsolidaciji) kantonalnih javnih komunalnih preduzeća i isti je upućen Vladi na usvajanje, koji tokom 2011. godine nije usvojen. Takođe, Informaciju u vezi pripreme i donošenja Zakona o sanaciji i konsolidaciji kantonalnih javnih preduzeća u Kantonu Ministarstvo je sačinilo u maju 2012. godine, a Vlada Kantona donijela Zaključak o prihvatanju.

Ministarstvo saobraćaja realiziralo je tekuće transfere u iznosu 11.361.673 KM, od čega je za subvencije javnim preduzećima doznačeno 10.851.069 KM (subvencioniranje KJKP „Gras“ Sarajevo za razliku cijene za penzionerske mjesečne karte 6.974.700 KM i „Centrotrans –eurolines“ 82.489 KM, subvencioniranje troškova studentskih karata 2.121.471 KM i za pokriće dijela gubitka KJKP „Gras“ za 2010. godinu 1.672.409 KM.

Ministarstvo još uvijek nema usvojenu metodologiju na osnovu koje se utvrđuje visina sredstava koja se doznačavaju iz Budžeta Kantona za potrebe pokrića gubitka KJKP „Gras“ Sarajevo. U revidiranoj godini za ove namjene doznačena su sredstva u iznosu 1.672.409 KM, a planirano je 1.007.500 i preraspodjalama uvećano za 664.910 KM. Zaključkom Vlade od 30.06.2011. godine kantonalna javna komunalna preduzeća su zadužena koja su iskazala gubitak u poslovanju, da predlože Skupštini preduzeća način pokrića gubitka. Ovim Zaključkom nije preciziran iznos sredstava koji će se doznačiti za pokriće dijela gubitka u KJKP „Gras“ Sarajevo, iako je istim određen iznos kod drugih javnih preduzeća. Nadzorni odbor preduzeća je donio 01.08.2011. godine Odluku o utvrđivanju prijedloga načina pokrića gubitka u poslovanju preduzeća za 2010. godinu u ukupnom iznosu 21.737.806 KM. Nakon čega je Skupština preduzeća donijela Odluku o načinu pokrića gubitka u poslovanju za 2010. godinu, i to: dio gubitka u iznosu od 1.007.499 KM iz Budžeta Kantona za 2011. godinu, uz prijedlog Vladi Kantona da se dio gubitka od 8.000.000 KM izvrši na teret sredstava Budžeta kroz Rebalans budžeta za 2011. godinu, a preostali iznos od 12.730.307 KM izvršit će se na način da se u toku godine, a najkasnije do 31.12.2011. godine iznađe sistemski rješenja za prevazilaženje nastale situacije u skladu sa **Planom mjera na konsolidaciji poslovanja preduzeća.**

Nije nam prezentirana dokumentacija da je KJKP „Gras“ postupio u skladu sa naprijed navedenim zaključkom kao i da je izvršen nadzor od strane Ministarstva za koje namjene su upotrebljena sredstva doznačena za pokriće gubitka.

Skupština Kantona je donijela 28.12.2011. godine Zaključak kojim je zadužen menadžment KJKP „Gras“ Sarajevo da sačini Program sanacije i finansijske konsolidacije za period 2012-2014. godina.

Transfere za subvencioniranje javnih komunalnih preduzeća usaglasiti sa Zakonom o komunalnim djelatnostima.

4.5.4 Tekuća rezerva

Sredstva tekuće rezerve budžetom su planirana u iznosu od 1.200.000 KM, a u Izvještaju o izvršavanju Budžeta Kantona za 2011. godinu ista su realizovana u iznosu 1.090.000 KM.

Revizijom smo utvrdili da nije postupljeno u skladu sa članom 34. stav 8. Zakona o budžetima u FBiH i članom 10. tačka 5. Zakona o izvršavanju budžeta Kantona za 2011. godinu, Ministarstvo finansija nije sačinjavalo tromjesečne izvještaje o korištenju sredstava tekuće rezerve i podnosilo Vladi, a Vlada polugodišnje nije izvještavala Skupštinu Kantona.

Sredstva tekuće rezerve nisu se u cijelosti koristila za „hitne i nepredviđene izdatke“ koji se pojave tokom godine, kako je propisano članom 34. Zakona o budžetima u FBiH i članom 10. tačka 1. Zakona o izvršavanju Budžeta Kantona za 2011. godinu i Odlukom o kriterijima za raspodjelu sredstava iz tekuće rezerve Budžeta Kantona („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 18/09). Naime, odlukom Vlade Kantona od 01.12.2011. godine odobreno je izdvajanje sredstava iz tekuće rezerve Ministarstvu prostornog uređenja i zaštite okoliša na ime pokrića gubitka u poslovanju iznad visine kapitala KJKP „Toplane“ za 2009. godinu. U odluci nije navedeno da se radi o „vanrednim, hitnim i nepredviđenim slučajevima“ odnosno nije dato obrazloženje kako je propisano pod tačkom III Odluke o kriterijima za raspodjelu sredstava iz tekuće rezerve Budžeta Kantona. U konkretnom slučaju ne radi se o „hitnim i nepredviđenim izdacima“, obzirom da su se sredstva po navedenom osnovu mogla predvidjeti, odnosno planirati budžetom.

Sredstva iz tekuće rezerve koristiti u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Odlukom o kriterijima za raspodjelu sredstava iz tekuće rezerve Budžeta Kantona.

4.5.5 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi realizovani su u iznosu od 36.757.135 KM i predstavlja izvršenje 73,30% od plana, a u odnosu na prethodnu godinu manje je za 4.495.755 KM ili 10,9 %. Navedeni transferi najznačajni su kod: Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša 10.986.247 KM, Ministarstva za boračka pitanja

7.501.305 KM, Kantonalne uprave za šume 6.240.105 KM, Ministarstva saobraćaja 3.462.062 KM, Ministarstva stambene politike 3.140.345 KM i Ministarstva privrede 2.260.636 KM.

Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša kapitalne transfere realiziralo je 10.986.247 KM. U okviru navedenog kapitalni transferi javnim preduzećima doznačeni su 5.979.054 KM, neprofitnim organizacijama 2.335.472 KM. Za finansiranje i sufinansiranje izgradnje i rekonstrukcije vodovodnih i kanalizacionih mreža i rezervoara za vodu općinama je doznačeno 2.671.720 KM i to: Vogošća 904.600 KM, Stari Grad 290.000 KM, Novi Grad 400.000 KM, Novo Sarajevo 200.000 KM, Hadžići 200.000 KM, Ilijaš 197.298 KM, Centar 160.000 KM, Ilidža 159.999 KM i Trnovo 159.823 KM.

Ministarstva saobraćaja transfer za plaćanje ranije preuzetih kreditnih obaveza po investicionim projektima KJKP „Gras“ d.o.o Sarajevo je realiziralo 2.849.957 KM, a odnosi se na projekte remont i modernizacija tramvaja -SATRA, nabavku autobusa, trolejbusa, minibusa i sanaciju pruge i pružnih prelaza.

Budžetom je planiran iznos od 2.500.000 KM koji je preraspodjelama uvećan na 2.850.000 KM. U budžetskom zahtjevu Ministarstva saobraćaja nije navedeno obrazloženje vezano za planiranje ovog transfera, niti je utvrđena dinamika izvršenja ovog transfera. Za doznačavanje sredstava iz Budžeta 2011. godine zaključen je Protokol između Ministarstva saobraćaja i KJKP „Gras“ d.o.o. Sarajevo tek 13.10.2011. godine „o učešću u plaćanju obaveza preuzetih od strane Vlade Kantona po investicionim projektima preduzeća, a na osnovu Memoranduma broj 01-254/2004 od 18.10.2004. godine“.

Skupština Kantona je junu 2012. godine dala saglasnost na Odluku o izdavanju garancije za obaveze KJKP „Gras“ d.o.o Sarajevo po kreditima od komercijalnih banaka i kreditora. Odlukom Vlada daje garanciju da će vršiti otplatu obaveza po kreditima koji su odobreni KJKP „Gras“ (za nabavku minibusa, autobusa, remont i modernizaciju tramvaja i rekonstrukciju tramvajske pruge), a nakon potpisanog ugovora o reprogramu. Definirano je da se garancije odnose na ukupne obaveze po glavnici 20.393.547 KM sa pripadajućom kamatom i ostalim troškovima reprograma po kreditima, po nacrtima ugovora o reprogramu sa bankama kod kojih je „Gras“ dužnik. Rok otplate kredita, prema nacrtima ugovora je 5 godina, grace period do 31.12.2012. godine, a sredstva za izdate garancije, obezbjedit će se u Budžetima Kantona za period 2013. - 2017. godina, koja će se prenositi na račun „Gras-a“ sa razdjela Ministarstva saobraćaja.

Kod **Ministarstva privrede** u okviru kapitalnih transfera realizovano je 250.000 KM za nastavak sufinansiranja projekta „Sistem vještačkog zasnježivanja“ koliko je i planirano (iz kreditnih sredstava).

Za realizaciju sredstava iz Budžeta za 2011. godinu zaključen je ugovor između Ministarstva i ZOI 84 kojim su definisane faze, podprojekti koji će se finansirati iz kredita Razvojne banke FBiH u iznosu 250.000 KM. Sredstva su realizirana na osnovu molbi ZOI 84 za doznaku sredstava i prateće dokumentacije i zahtjeva za povlačenje kreditnih sredstava, a sva plaćanja morala su proći proceduru odobravanja od Banke.

Revizijom smo utvrdili da dio doznačenih sredstava u 2010. godine nije opravdan u toj godini u iznosu 253.450 KM, a do okončanja revizije za 2011. godinu isti nije u cijelosti opravdan, odnosno u iznosu 114.041 KM. Prema obavještenju ZOI-a od 18.06.2012. godine preostali navedeni iznos prema izvođačima radova još nije izmiren, jer isporučilac nije izvršio svoje ugovorene obaveze u cijelosti, te da su aktivnosti u završnoj fazi.

Kod **Uprave za civilnu zaštitu** kapitalni transferi iskazani su u iznosu od 1.248.107 KM, a finansijskim planom Uprave za civilnu zaštitu za 2011. godinu planirani su 3.675.900 KM, kao i u Budžetu za 2011. godinu. Iskazana sredstva od 1.248.107 KM odobrena su iz Budžeta krajem godine a realizacija će se provesti u 2012. godini i to za sufinansiranje sanacije klizišta 620.000 KM, regulacije vodotoka na području općine Novi Grad 300.000 KM i sanaciju klizišta na području općine Novi Grad 100.000 KM.

Prema Programu sanacije klizišta u Kantonu za 2011. godinu zaključen je 27.12.2011. godine Sporazum o međusobnim pravima i obavezama na projektima sanacije klizišta u Kantonu između Uprave za civilnu zaštitu i Zavoda za izgradnju Kantona na osnovu čega su Zavodu odobrena sredstva od 620.000 KM, a sredstva doznačena 10.01.2012. godine. Iako je prema Sporazumu realizacije projekta bila predviđena do 30.06.2012. godine Zavod za izgradnju Kantona Upravi za civilnu zaštitu nije dostavio izvještaj i dokaze o realizaciji projekata sa pojedinačnim i konačnim obračunom utrošenih sredstava.

Prema obrazloženju odgovornih iz Uprave za civilnu zaštitu razlog za kasno doznačavanje sredstava Zavodu za realizaciju projekata u 2011. godini jeste kašnjenje u realizaciji projekata iz 2010. godine za koji su prenesena sredstva u iznosu 583.857 KM koji je Zavod realizirao u 2011. godini i izvještaj sa pratećom dokumentacijom podnio u decembru 2011. godine.

Imajući u vidu da se sredstva za realizaciju projekata sanacije klizišta doznacavaju na račun Zavoda po zaključenom Sporazumu, iako je preciziran rok završetka realizacija se vrši u dužem vremenskom periodu za koju nisu predviđene sankcije u kašnjenju realizacije, zbog čega se realizacija navedenih projekata ne vrši u skladu sa donesenim godišnjim programima sanacije klizišta u Kantonu.

Bitno je istaći da u odlukama o sufinansiranju sanacije klizišta na području općine Novi Grad i za regulaciju vodotoka, Uprava za civilnu zaštitu nije ni odredila rok realizacije za navedene projekte.

Takođe, Uprava za civilnu zaštitu nije u skladu sa usvojenim Programom rada iste za 2011. godinu u propisanom roku, a niti do okončanja revizije u 2012. godini izradila Program razvoja zaštite i spašavanja ljudi imaterijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća područja Kantona za period 2011.-2015. godine, a niti Plan zaštite od požara Kantona.

Uprava za civilnu zaštitu u skladu sa usvojenim Programom rada treba da izradi Program razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i Plan zaštite od požara.

Uprava za civilnu zaštitu treba u svim odlukama o sufinansiranju odrediti krajnji rok realizacije istih i unaprijediti nadzor nad realizacijom projekata.

4.6 Nabavke, kapitalni izdaci i primjena Zakona o javnim nabavkama BiH

Izdaci za nabavku stalnih sredstava realizovani su u iznosu 18.143.058 KM i u odnosu na planirane manji su za 10.883.373 KM ili 37,49%, a izvršenje prethodne godine za 2.044.615 KM ili 10,13%. Struktura nabavljenih stalnih sredstava je slijedeća: zemljište 15.000 KM, građevine 1.510.998 KM, oprema 6.538.103 KM, ostala stalna sredstva (robne rezerve) 2.468.417 KM, stalna sredstva u obliku prava 558.399 KM i rekonstrukcija i investiciono održavanje 7.052.141 KM.

Izdaci za rekonstrukciju i investiciono održavanje realizovani su u iznosu 7.052.141 KM i u najvećem dijelu iskazani su kod Direkcije za puteve 5.355.117 KM, Ministarstva za rad i socijalnu politiku 455.660 KM, MUP-a 371.140 KM i Ministarstva obrazovanja i nauke 304.984 KM. Kod Direkcije za puteve izdaci se odnose na izgradnju i rekonstrukciju puteva i mostova na području Kantona, a realizovana su na osnovu Programa redovnog i vanrednog održavanja saobraćajnica za 2011. godinu koji je usvojen od strane Vlade. Kod Ministarstva za rad i socijalnu politiku 400.000 KM se odnosi na sanaciju objekta KJU Disciplinski centar.

Kod **MUP-a** iskazano je 371.140 KM, od čega na finansiranje nastavka radova izgradnje PS Vogošća 314.313 KM i sanaciju objekta Centra za obuku kadrova - Grkarica 56.827 KM. Utvrdili smo da se dio izdataka od 330.335 KM odnosi na 2010. godinu po ispostavljenim fakturama za izvedene radove. Iako su Ministarstvu finansija blagovremeno dostavljene fakture na evidentiranje, iste nisu evidentirane u periodu na koji se odnose, čime nije postupljeno prema načelu modificiranog nastanka događaja.

Kod **Ministarstva obrazovanja, nauke i mladih** planiran je 1.000.000 KM (iz kreditnih sredstava) za Projekat povećanja energetske efikasnosti u školama, a realizovan je u ukupnom iznosu 538.925 KM (od čega se na isplaćeni avans odnosi 440.000 KM). Naime, iako je u junu 2011. godine od strane KJKP „Toplane“ sačinjen Projekat energetske efikasnosti od strane Ministarstva nije sačinjen detaljan plan realizacije ovog projekta (plan utroška sredstava) sa jasno definisanim projektima po školama. Sredstva ovog transfera su utrošena za popravku krova i sanaciju fasade u OŠ Aleksa Šantić u ukupnom iznosu od 98.925 KM i 440.000 KM za nastavak finansiranja izgradnje OŠ Ilijaš za šta je zaključen ugovor u ranijem periodu i koji je realizan u ranijim godinama u skladu sa odobrenim budžetom.

Izdaci za nabavku građevina u iznosu 1.510.998 KM a najveći su iskazani su kod Fonda Kantona za izgradnju i očuvanje grobalja šehida i poginulih boraca 1.012.055 KM, a odnose se na izdatke za nastavak izgradnje kompleksa „Šehidsko spomen mezarje Kovači“. Kod Ministarstva obrazovanja 368.944 KM za nastavak sufinansiranja projekata izgradnje školskih objekata na području Kantona i to: škola Sedrenik u Općini Stari Grad 224.937 KM, škola na Kobiljoj glavi (iz kredita) 100.000 KM i ostalo 44.006 KM. Kod Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša 130.000 KM za otkup planinarskog doma Bijambare.

U okviru **nabavke opreme** u iznosu 6.538.103 na nabavku vozila odnosi se 3.956.438 KM, od čega kod MUP-a 3.603.301 KM. Značajan dio nabavke vozila (obnova voznog parka MUP-a) je finansiran iz sredstava kredita iz 2010. godine (2.664.466 KM ili 74% ukupno realizovanih sredstava) za koje su procedure nabavke provedene u toku 2010. godine, a ugovor zaključen i realizirani početkom 2011. godine.

Revizijom smo utvrdili da su kod Ministarstva saobraćaja odobrene i isplaćene finansijske transakcije u iznosu 369.348 KM na osnovu ispostavljenih faktura od „STEP“ d.d Sarajevo za redovno održavanje semafora i semaforskih uređaja za 2011. godinu, za koje nisu provedene procedure izbora najpovoljnijih dobavljača u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH. Iako je ugovor sa istim dobavljačem zaključen za 2010. godinu, nastavljeno je sa redovnim održavanjem bez provođenja procedure nabavke i zaključenja ugovora za 2011. godinu.

Ugovorom iz 2010. godine, (ugovorene vrijednosti 298.842 KM, u kojem nije utvrđena vrijednost troškova ugrađenih rezervnih dijelova i materijala) ugovoreno je kvartalno ispostavljanje faktura, koje dobavljač nije ispostavljaio redovno, nego su istovremeno tri fakture za I,II i III kvartal ispostavljene 16.11.2011. godine (retroaktivno) u ukupnoj vrijednosti 261.573 KM, a za IV kvartal u decembru 2011. godine u iznosu 82.206 KM. Knjigovodstveno priznavanje fakture za IV kvartal nije izvršeno po vrijednosti fakture, nego dio u iznosu 54.500 KM zbog nedostatka sredstava koja budžetom nisu planirana. Zbog čega preostali dio u iznosu od 27.706 KM nije evidentiran prema načelu modificiranog nastanka događaja, odnosno kada je nastala obaveza za plaćanje. Takođe, od istog dobavljača u 2011. godini iskazan je iznos od 53.275 KM, a koji se odnosi na obaveze prethodne godine.

Provoditi procedure nabavki za redovno održavanje semafora i semaforskih uređaja u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH i podzakonskim aktima.

4.7 Finansijski rezultat

Prema finansijskim izvještajima za 2011. godinu iskazano je ostvarenje prihoda, primitaka i finansiranja u odnosu na rashode i izdatke kako slijedi:

Redbr.	Opis	Plan za 2011. god	Ostvareno u 2010. godini	Ostvareno u 2011. godini	Index (5/3)	Index (5/4)
1	2	3	4	5	6	7
A	Prihodi, primici i finansiranje (I+II+III)	708.652.426	652.654.214	641.056.983	90,46	98,22
I	Prihodi (1+2)	656.357.926	609.308.479	623.423.863	94,98	102,32
1.	Prihodi	639.284.620	595.431.132	609.607.081	95,36	102,38
2.	Potpore – tekući grantovi	17.073.306	13.877.347	13.816.782	80,93	99,56
II	Primici	7.294.500	9.534.035	7.633.121	104,64	80,06
III	Finansiranje (primljeni krediti i zajmovi)	45.000.000	33.811.700	10.000.000	22,22	29,57
IV	Višak primitaka iz 2010. godine i višak namjenskih prihoda nad namjenskim rashodima	10.596.280	-	-	-	-
	Ukupni prihodi, primici i finansiranje i višak primitaka i namjenskih prihoda (I+II+III+IV)	719.248.706	-	-	-	-
B	Rashodi i izdaci (V+VI+VII)	719.248.706	674.162.446	657.582.266	91,43	97,54
V	Rashodi	675.168.840	648.196.365	624.861.238	92,55	96,40
VI	Izdaci za nab. stalnih sred.i pozajm. dr. nivoima vlasti	31.996.431	25.089.673	20.723.058	64,77	82,59
VII	Otplate duga	12.083.435	876.408	11.997.970	99,29	1.368,99
C	Višak rashoda nad prihodima (I -V) deficit	-	38.887.886	1.437.376	-	3,70
D	Višak ostvarenih rashoda i izdataka u odnosu na prihode, primitke i finansiranje (A-B)	-	21.508.232	16.525.283	-	76,83
E	Više stvorene obaveze iznad Budžeta-prekoračenje	-	12.995.559	7.522.991	-	57,89
F	Pogrešno evid. namjenski prihodi iz preth. godina	-	1.666.502	834.089	-	50,05
G	Ukupan deficit - stvarni deficit (D+E+F)	-	36.170.293	24.882.363	-	68,79

Kao što se vidi iz tabele višak rashoda i izdataka u odnosu na prihode, primitke i finansiranje iskazan je u iznosu od 16.525.282 KM i predstavlja veću potrošnju u odnosu na raspoloživa sredstva.

Revizijom smo utvrdili da su budžetski korisnici u 2011. godini stvorili obaveze iznad odobrenih sredstava u Budžetu, odnosno prekoračenje Budžeta od 7.522.991 KM za šta zakonodavno tijelo nije prethodno dalo saglasnost, tako da je stvarni deficit 24.882.362 KM (u koji je uključen iznos 834.089 KM koji se odnosi na pogrešno evidentirane razgraničene namjenske prihode iz ranijeg perioda).

Prethodno navedenim nisu poštivane odredbe člana 4. Zakona o budžetima u FBiH kojim je propisano da budžetski korisnici mogu preuzeti obaveze na teret budžeta tekuće godine samo za namjene i do visine utvrđene u posebnom dijelu budžeta. Tako je na dan 31.12.2011. godine u

Glavnoj knjizi Trezora na poziciji neraspoređeni višak rashoda nad prihodima evidentirano prekoračenje Budžeta u iznosu od 7.522.991 KM, odnosno više stvorene obaveze od planiranih sredstava budžetom za 2011. godinu. Naprijed navedeni način evidentiranja stvorenih obaveza je uticao da su iskazani rashodi i izdaci i obaveze u finansijskim izvještajima podcijenjeni za navedeni iznos i ukazuje da nije poštovan član 57. Zakona o budžetima u FBiH kojim je propisano da se budžetsko računovodstvo zasniva na računovodstvenim načelima tačnosti, istinitosti, pouzdanosti, sveobuhvatnosti i pravovremenosti. Takođe, priznavanje rashoda i izdataka u navedenom iznosu nije izvršeno prema načelu modificiranog nastanka događaja. Rashodi i izdaci nisu evidentirani u onom periodu kada je obaveza za plaćanje nastala, čime nije postupljeno u skladu sa članom 59. Zakona o budžetima u FBiH. Slijedom toga nije ispoštovan ni član 20. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH („Službene novine FBiH“, broj: 87/10) i član 39. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH („Službene novine FBiH“, br: 1/11). Zbog čega finansijski izvještaji Kantona ne predstavljaju realan i tačan prikaz rashoda i izdataka za iznos od 7.522.991 KM.

4.8 Godišnji popis na dan 31.12.2011. godine

Centralna popisna komisija za popis sredstava, obaveza i potraživanja Kantona je sačinila Izvještaj o popisu sredstava, potraživanja i obaveza budžetskih korisnika koji su u evidenciji Jedininstvenog računa Trezora Kantona na dan 31.12.2011. godine i usvojen je Zaključkom Vlade od 23.02.2011. godine.

U Izvještaju je pored ostalog navedeno i ukupno stanje više stvorenih obaveza budžetskih korisnika u odnosu na sredstva planirana budžetom u iznosu od 7.698.512 KM, i koje će po Zaključku Vlade teretiti planirani višak rashoda nad prihodima u 2012. godini. U iste su uključene i jubilarne nagrade u iznosu 175.521 KM koje su po Zaključku Vlade stornirane.

4.8.1 Novčana sredstva

Novčana sredstva, na kraju fiskalne godine, na transakcijskim računima koji su u sastavu Jedininstvenog računa trezora iznosila su 28.192.981 KM.

Novčana sredstva iskazana na datum bilansa su:

	31.12.2011.	31.12.2010.
Novčana sredstva	28.192.981	44.107.331
Transakcijski računi u bankama	25.039.017	43.989.125
Prelazni račun	3.153.964	118.207

Tokom 2011. godine od 5 posebnih transakcijskih računa otvorenih za posebne namjene, koji nisu u okviru Jedininstvenog računa trezora zatvorena su tri i sredstva sa računa prenesena su na Depozitni račun Kantona. Preostalo stanje na posebna dva transakcijska računa iznosilo je 282 KM.

Prema izvještaju Centralne popisne komisije stanje neugašenih računa odobrenih od strane Vlade Kantona za koje korisnici budžeta Kantona imaju otvorene račune u skladu sa Uputstvom Vlade o zatvaranju računa budžetskih korisnika, a radi se o 16 transakcijskih računa koji iskazuju stanje u domaćoj valuti i na dan 31.12.2011. godine imali su značajno stanje sredstava. Na računima kojima raspolaže Zavod za izgradnju Kantona iskazan je iznos od 23.696.055 KM, od čega na računu za projekte Kantona i općina 4.581.931 KM po osnovu nerealizovanih projekata.

Vlada Kantona treba da sagleda mogućnost uključivanja posebnih računa u sistem JRT-a Kantona u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH i Zakonom o budžetima u FBiH.

4.8.2 Stalna sredstva i dugoročni plasmani

4.8.2.1 Stalna sredstva

U konsolidovanom finansijskom izvještaju sadašnja vrijednost stalnih sredstava na datum bilansa iznosi 305.474.730 KM, nabavna vrijednost 425.535.781 KM a otpisana vrijednost 127.493.533 KM.

Vrijednost stalnih sredstava po vrstama prikazana je u tabelarnom pregledu, te promjene i kretanja tokom revidirane godine i uporedni podaci prethodne i 2011. godine:

Opis	Zemljište	Gradevine	Oprema	Ostala stalna sredstva	Sredstva u obliku prava	Sredstva u pripremi	Sredstva van upotrebe	Ukupno
Nabavna vrijednost								
01.01.2011. godine	7.044.748	256.171.477	103.805.439	4.205.325	18.429.517	35.838.237	41.038	425.535.781
Direktne nabavke	6.019	798.533	6.387.079	2.468.417	708.807	2.446.801	-	12.815.656
Prenos sa pripreme	-	2.458.175	257.555	-	20.114	-	-	2.735.844
Donacije	-	690.607	1.469.432	419.925	1.103.811	-	79.868	3.763.643
Preknjižava. sa/na	-	5.219	103.409	4.761	(12.123)	(107.045)	102.715	96.936
Ukupno povećanje	6.019	3.952.534	8.217.475	2.893.103	1.820.609	2.339.756	182.583	19.412.079
Isknjižavanje/prodaja	-	(3.255.790)	(77.196)	(3.576.671)	(261.453)	-	-	(7.171.110)
Preknjižava. sa/ na	-	-	(4.496)	-	-	(2.735.844)	(107.088)	(2.842.932)
Rashodo. po popisu	-	(53.125)	(1.806.322)	-	(40.235)	-	(536)	1.900.218
Manjak po popisu	-	-	(60.842)	-	-	-	-	(60.842)
Ukupno smanjenje	-	(3.308.915)	(1.948.856)	(3.576.671)	(301.688)	(2.735.844)	(107.624)	(11.979.598)
Stanje 31.12.2011.	7.050.767	256.815.096	110.074.058	3.521.757	19.948.438	35.442.149	115.997	432.968.263
Amortizacija								
01.01.2011. godine		31.842.294	83.593.507	-	3.627.215			119.063.016
Nabavka – donacija		40.728	32.293	-	-			73.021
Amortizacija 2011.		1.724.952	8.654.480	-	319.497			10.698.929
Isknjižavanje amort.		(486.824)	(1.814.374)	-	(40.235)			(2.341.433)
ISPRAVKA 31.12.11.		33.121.150	90.465.906	-	3.906.477			127.493.533
Neotpisana vrijednost 31.12.2010.	7.044.748	224.329.183	20.211.932	4.205.325	14.802.302	35.838.237	41.038	306.472.765
Neotpisana vrijednost 31.12.2011.	7.050.767	223.693.946	19.608.152	3.521.758	16.041.961	35.442.149	115.997	305.474.730

Provedenom revizijom provjeravali smo tačnost iskazane vrijednosti stalnih sredstava u finansijskim izvještajima, upravljanje imovinom i kontrolne postupke rukovodnih struktura koji su provedeni nad stalnim sredstvima sa svrhom dokazivanja da su stalna sredstva u objavljenoj vrijednosti imovina Kantona i da su na raspolaganju i upotrebi za funkcije istog. U tu svrhu izvršili smo provjere popisa stalnih sredstava što su propisane kontrole i ciljanu provjeru iskazanih vrijednosti stanova i sredstava u pripremi.

Revizijom smo utvrdili da su rukovodne strukture Kantona u skladu sa pravilima usvojile potrebne akte i naložile kontrolu nad stalnim sredstvima nalažući popis i sravnjenje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim, ali da je izostala potrebna kontrola ovlaštenih lica budžetskih korisnika čije komisije su vršile popis u dijelu kontrole potpunog popisa sa detaljnim obrazloženjem u koje namjene je uložen javni novac iskazan u finansijskim izvještajima te sravnjenja stvarnog i knjigovodstvenog stanja.

U okviru **gradevina - stambeni objekti** kod Ministarstva obrazovanja, nauke i mladih iskazana je vrijednost stanova knjigovodstvene vrijednosti 2.197.296 KM. Prema izvještaju Centralne popisne komisije navedeno je da se radi o stanovima koji su uglavnom u vlasništvu budžetskih korisnika (škola) ili koji su prodati (privatizirani), ali zbog nedostatka validne dokumentacije nisu još isknjiženi. Tokom 2011. godine pojedini budžetski korisnici izvršili su isknjižavanje stanova u iznosu 3.255.790 KM. Međutim, popis stanova svi budžetski korisnici nisu obavili na propisan način jer su samo preuzeli finansijski iznos iz knjigovodstvenih evidencija bez naturalnog popisivanja odnosno dokazivanja da se radi o imovini kojom raspolaze budžetski korisnici. U obrazloženjima za neisknjižavanje stanova je navedeno da je postupak povrata/otkupa u toku, ili se vodi sudski spor, odnosno da se ne raspolaze validnom dokumentacijom.

Prethodno navedenim rukovodne strukture budžetskih korisnika koji iskazuju stanove u svojim poslovnim knjigama propustile su dužnu kontrolu iskazane imovine sa stvarnim stanjem.

Sredstva u pripremi iskazana su u iznosu 35.442.149 KM, od čega se najveći dio vodi kod Ministarstva obrazovanja, nauke i mladih 16.562.595 KM i Ministarstva unutrašnjih poslova 5.987.553 KM. Navedeni budžetski korisnici su za iskazana ulaganja preuzeli samo finansijska stanja iz knjigovodstvenih evidencija bez obrazloženja u koje projekte ili sredstva je uložen novac kako bi se mogao pratiti tok ulaganja i kontrolisati rad u skladu sa postavljenim rokovima, ciljevima i očekivanim koristima.

Kod **Ministarstva obrazovanja, nauke i mladih** sredstva u pripremi-zgrade u iznosu 16.562.595 KM se odnose na finansiranje projekata izgradnje i rekonstrukcije školskih objekata na području Kantona započetih u ranijem periodu (2007. i 2008. godine). Projekti se implementiraju putem Zavoda za izgradnju Kantona ili Općina i odnose se na izgradnju Gimnazije Dobrinja i V Gimnazije, osnovne škole u Hadžićima, područne škole na Sedreniku, osnovne škole u Osjeku i osnovne škole u Ilijašu.

Tokom 2011. godine ulaganja su povećana za 224.937 KM za izgradnju područne škole Sedrenik a stavljeno je u upotrebu 52.000 KM po osnovu okončane rekonstrukcije kotlovnice u JU OŠ „Čamil Sijarić“.

Iako su u 2010. godini okončani radovi na izgradnji škole Gimnazija Dobrinja i V Gimnazije i škole u Osijeku i koriste se za predviđene namjene, nije izvršeno i knjigovodstveno evidentiranje istih u upotrebu.

Kod **Ministarstva unutrašnjih poslova** sredstva u pripremi – zgrade u iznosu 5.987.553 KM se odnosi na novoizgrađenu zgradu za smještaj Jedinice za podršku MUP-a na lokalitetu Pionirska dolina, čija gradnja je počela 2005. godine. Isti objekat je završen i koristi se za predviđenu namjenu već duži vremenski period. U izvještaju o popisu MUP-a dato je obrazloženje da isti nije knjigovodstveno stavljen u funkciju jer nije izdata upotrebna dozvola, kao i zbog problema dobijanja iste. Naime, na osnovu odluke Skupštine i Vlade Kantona u ranijem periodu odobrena je izgradnja bez obezbjeđenih uslova za izgradnju, odnosno na osnovu građevinske dozvole koja je uslovno izdata od Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša. Iako je objekat izgrađen nije izdata upotrebna dozvola zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa, jer je isti izgrađen na zemljištu u državnom vlasništvu, na koji se odnosi Zakon o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom FBiH. Zbog neizvršenog uknjižavanja objekta u upotrebu, a koji se koristi nije postupljeno u skladu sa članom 16. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u Federaciji Bosne i Hercegovine.

U toku obavljanja revizije za 2011. godinu, MUP-a je uputilo dopis od 06.07.2012. godine, da je zbog korištenja pomenutog objekta već treću godinu, a nije izgledno da će se postojeći imovinsko-pravni odnosi u skorije vrijeme i razriješiti, pristupilo se uknjižavanju, odnosno stavljanju objekta u upotrebu. Nalog za knjiženje je izdat 30.06.2012. godine, a obračun amortizacije će se izvršiti od 01.01.2012. godine.

Kao i prethodne godine utvrdili smo da se za sva nematerijalna sredstva ne vodi propisana pomoćna evidencija, odnosno materijalno knjigovodstvo. Nisu usklađene pomoćne evidencije vezane za materijalna stalna sredstva sa propisom s tim da su već pokrenute aktivnosti na jednoobraznom softverskom rješenju vođenja evidencija stalnih sredstava sa nivoa Federacije. Naime, prema članu 61. Pravilnika o računovodstvu budžeta u FBiH („Sl.novine FBiH“ broj: 1/11) propisano je obavezno vođenje pomoćnih knjiga koje vode korisnici budžeta i unose tačno propisani podaci koji omogućavaju cjelovito praćenje uloženog novca u stalna sredstva i promjene na istima tokom perioda izgradnje i upotrebe.

Svi budžetski korisnici koji iskazuju stanove u svojim knjigama dužni su izvršiti usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem i radi realnog iskazivanja imovine za privatizirane stanove u skladu sa propisima pokrenuti postupak isknjižavanja iz knjigovodstvenih evidencija.

Popis stalnih sredstava vršiti u skladu sa pravilima i podacima koji pružaju cjelovitu informaciju o uloženom javnom novcu kako bi rukovodne strukture imale mogućnost donosti potrebne odluke i efikasno upravljati imovinom.

4.8.2.2 Dugoročni plasmani

Dugoročni plasmani iskazani su u iznosu 36.189.931 KM, a odnose se na date kredite iz budžetskih sredstava fizičkim i pravnim licima sa područja Kantona. Plasman kredita vršen je putem više banaka sa kojima su zaključeni ugovori o međusobnim pravima i obavezama, a uslovi kreditiranja određeni su aktima zakonodavne i izvršne vlasti Kantona.

Stanje kredita po nosiocima	31.12.2011. godine	31.12.2010. godine
Ministarstvo za boračka pitanja	26.773.374	25.364.170
Ministarstvo za stambenu politiku	4.069.882	4.067.705
Ministarstvo privrede	5.241.648	8.544.134
Ostali budžetski korisnici	105.027	136.765
Ukupno	36.189.931	38.112.775

Najveći dio budžetskih sredstava izdvojen je za boračku populaciju 26,8 miliona KM ili 27,5 % od čega se 11.093.197 KM odnosi na kreditne linije za zapošljavanje pripadnika boračke populacije u periodu od 1997-2011. godine i 15.680.177 KM za beskamratne pozajmice pojedincima za rješavanje stambenih pitanja.

U 2011. godini ukupno je plasirano 2.580.000 KM od čega 2.170.000 KM za beskamratne pozajmice pojedincima za rješavanje stambenih pitanja, a 410.000 KM za zapošljavanje pripadnika boračke populacije.

Povrat uloženog novca ne odvija se na ugovoreni način, a poseban problem je sa pozajmicama datim boračkoj populaciji za otvaranje radnih mjesta iz perioda 1997.-2000. godine gdje je instrument obezbjeđenja povrata kredita devizna vojna knjižica boračke populacije za potraživanja po osnovu

neisplaćenih plata. Prema prezentiranim podacim ukupne obaveze su 10.648.446 KM, od čega nenaplaćena dospjela otpлата po osnovu glavnog duga 8.544.906 KM a po osnovu kamata 1.343.902 KM.

U izvještaju prethodne godine konstatovano je da u knjigovodstvenim evidencijama nije vršena korekcija potraživanja, iako ima potraživanja koja su izgubljena u sudskim sporovima koje su pokretale poslovne banke putem kojih su plasirani krediti zbog čega nije realno očekivati da će iskazani iznos u cjelosti biti naplaćen kao i da su realno iskazana potraživanja u finansijskim izvještajima. **Data preporuka da se sa 31.12.2011. godine u skladu sa propisima i dokumentovanoj procjeni iznosa izvrši ispravka sa ciljem realnog iskazivanja potraživanja u finansijskim izvještajima nije ispoštovana.** Međutim, u 2012. godini je izvršeno preknjižavanje potraživanja po osnovu pozajmica - kredita na sumnjiva i sporna potraživanja za koje je nadležni sud donio rješenje o obustavi izvršnih postupaka u ukupnom iznosu od 1.789.933 KM i to po osnovu glavnog duga 1.551.374 KM i kamate 238.559 KM.

Kod **Ministarstva privrede** u okviru dugoročnih plasmana ukupno plasirana sredstva za pozajmice-kredite preduzećima za podsticaj proizvodnje i zapošljavanja iznose 5.241.648 KM. Od navedenog iznosa 1.335.716 KM se odnosi na dospjela a nenaplaćena potraživanja za pozajmice koje su plasirane preduzećima putem poslovnih banaka u periodu 1997. - 2000. godine za sanaciju ratom oštećenih objekata, oživljavanje proizvodnje i zapošljavanje radnika. Za navedena potraživanja pokrenuti su postupci prinudne naplate odnosno sudski postupci od čega je za 579.326 KM postupak u toku, dio dugovanja 456.390 KM nalazi se u stečajnoj masi, dok je za jedno preduzeće čiji je dug 300.000 KM nadležni sud donio rješenje o zaključenju stečajnog postupka zbog nemogućnosti izmirenja dugovanja.

Prema članu 67. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta FBiH predviđeno je procjenjivanje bilansnih pozicija sa ciljem utvrđivanja vrijednosti pojedinačnih pozicija bilansa, a članom 69. Pravilnika propisana je obaveza da budžetski korisnici najmanje jednom godišnje putem popisne komisije usklađuju stanje sredstava i izvora sredstava u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem.

Obzirom da značajan dio datih kredita boračkoj populaciji i privrednim subjektima nije vraćen u predviđenom roku i da su za iste pokrenuti sudski sporovi takva potraživanja su knjigovodstveno trebala biti prenesena na sumnjiva i sporna.

Nastaviti aktivnosti vezano za procjenu potraživanja te u skladu sa propisima i dokumentovanoj procjeni iznosa izvršiti ispravke sa ciljem realnog iskazivanja potraživanja u finansijskim izvještajima.

4.8.3 Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja u konsolidiranim finansijskim izvještajima za robe i usluge iskazana su u iznosu 5.571.186 KM i u odnosu na prethodnu godinu veća su za 1.834.897 KM.

Kratkoročna potraživanja iskazana na datum bilansa su:

	31.12.2011.	31.12.2010.
Kratkoročna potraživanja	5.571.186	3.736.289
Potraživanja od pravnih lica	4.646.287	1.570.950
Potraživanja za isporučene usluge	1.800.488	377.005
Potraživanja za unaprijed plaćenu robu	2.845.800	1.193.945
Ostala potraživanja	924.899	2.159.032
Potraživanja od uposlenika	22.471	38.962
Sumnjiva i sporna potraživanja	293.045	333.273
Ostala potraživanja	609.383	1.786.797

Kratkoročna potraživanja su najznačajnija kod Ministarstva saobraćaja 1.523.474 KM, Direkcije za ceste 1.496.068 KM i Ministarstva obrazovanja 599.085 KM i u najvećem dijelu odnose se na unaprijed plaćene račune (avanse) za isporučenu robu i pružene usluge, kao i potraživanja po rješenjima izdatim na osnovu propisa (naknade za korištenje cestovnog zemljišta, postavljanje reklamnih panoa i slično).

Kod **Ministarstva saobraćaja** potraživanja za unaprijed plaćene usluge i isporučenu robu iskazana su 1.513.248 KM od čega je: potraživanje prema KJKP „Gras“ 713.248 KM (akontacija (pretplaćene) subvencije za studentske karte 513.248 KM i za penzionerske karte 200.000 KM), a 800.000 KM se odnosi na plaćanje avansne situacije TECA d.o.o. Ljubljana od 20.12.2011. godine na osnovu Ugovora o prvoj fazi realizacije inženjeringa radova za „Sanaciju i remont pruge jednokolosječne tramvajske pruge u Sarajevu-dionica od stare Pravoslavne crkve do „S“ krivine na Marijin dvoru“.

Iskazana potraživanja prema Gras-u u iznosu od 713.248 KM ukazuju da je izvršenje budžeta vršeno na bazi 1/12 ukupno odobrenog budžeta, a ne na osnovu stvarno nastali rashoda (stvarno prodatih karata) što nije u skladu sa propisima.

Kod **Direkcije za ceste** najznačajnije je potraživanje od preduzeća „Europlakat“ d.o.o. Sarajevo u iznosu od 1.278.436 KM, od čega se na 2011. godinu odnosi 549.605 KM (godišnja naknada 394.684 KM i jednokratne 154.921 KM), a 728.831 KM na raniji period (2004. i 2010. godina). Navedena potraživanja su nastala po osnovu ugovora iz ranijih godina i izdatih rješenja Direkcije kojima se utvrđuje naknada za korištenje zemljišta u cestovnom i zaštitnom cestovnom pojasu saobraćajnica na području Kantona u svrhu postavljanja reklamnih panoa, a obračunata na osnovu federalnih propisa iz ove oblasti. Naime, Kanton je u 2000. godini sa preduzećem Europlakat zaključio Ugovor o pravu postavljanja novih nastrešnica na trolejbuskim, autobuskim i minibuskim stajalištima na području Kantona na period do 2019. godine, a navedeno preduzeće ne prihvata u potpunosti utvrđene obaveze u kasnije donesenim rješenjima.

Prema prezentiranoj dokumentaciji na rješenja Direkcije za utvrđenu naknadu za 2011. godinu uložene su žalbe u martu/aprilu 2011. godine koje je Ministarstvo saobraćaja (kao drugostepeni organ) rješenjima iz jula 2012. godine odbacilo i potvrdilo prvostepena rješenja. U toku je postupak naplate po navedenom.

Vezano za potraživanja iz ranijih godina utvrđeno je da je u toku rješavanje postupaka u Ministarstvu saobraćaja kao drugostepenog organa. Naime, tokom 2010. godine od strane Kantonalnog pravobranilaštva je protiv Ministarstva saobraćaja pokrenut upravni spor iz razloga što je pravobranilaštvo smatralo da je Ministarstvo kao drugostepeni organ poništenjem rješenja Direkcije za utvrđivanje visine naknade za 2004. godinu povrijedio zakon na štetu Kantona. Na osnovu naprijed navedenog Kantonalni sud je donio presudu 30.06.2011. godine kojom je uvažena tužba pravobranilaštva, te je osporeno rješenje vraćeno na ponovno rješavanje drugostepenom organu.

Takođe, je pred Općinskim sudom u Sarajevu u toku parnica u kojoj je privredno društvo „Europlakat“ d.o.o. Sarajevo pokrenulo protiv Kantona radi raskida Ugovora o pravu postavljanja tramvajskih, trolejbuskih i autobuskih nastrešnica na području Kantona i naknade štete radi nepoštivanja ugovora u visini od cca. 10 miliona. Do dana okončanja revizije navedeni predmet nije riješen.

U prethodnim revizorskim izvještajima isticano je pitanje opravdanosti i zakonske osnovanosti zaključenih ugovora sa Europlakatom, obzirom na period zaključenja ugovora.

4.8.4 Kratkoročne obaveze i kratkoročna razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazane su u iznosu 79.377.063 KM, a odnose se na kratkoročne tekuće obaveze 53.803.412 KM i razgraničenja 25.573.651 KM.

Kratkoročne obaveze u odnosu na prethodnu godinu veće su za 10,29 % ili u iznosu za 5.019.211 KM.

Struktura iskazanih kratkoročnih obaveza je slijedeća:

R.br.	Opis	Stanje na 31.12.2011.	Stanje na 31.12.2010.
1	2	3	4
1.	Kra. obaveze prema dobavljačima, fizičkim licima i ostale kr. obaveze	32.396.150	27.869.733
	Kratkoročne tekuće obaveze i obaveze prema dobavljačima	31.743.594	27.219.811
	Kratkoročne obaveze prema fizičkim licima	495.391	516.237
	Ostale kratkoročne obaveze	157.165	133.685
2.	Obaveze prema uposlenim	21.345.026	20.907.918
	Obaveze za redovan rad	10.263.786	10.271.133
	Obaveze za naknade place	1.580.925	1.372.519
	Obaveze za doprinose	7.001.256	6.873.585
	Ostale obaveze prema uposlenicima	2.499.059	2.390.681
3.	Finansijski i drugi odnosi	62.236	6.550
UKUPNO (1+2+3)		53.803.412	48.784.201

U okviru kratkoročnih tekućih obaveza na obaveze prema dobavljačima odnosi se 31.743.594 KM i to iz tekuće godine i obaveze po prekoračenju Budžeta prethodne godine od čega je najveći dio plaćen u periodu januar - mart 2012. godine.

Obaveze prema uposlenicima iskazane su 21.345.026 KM i odnose se na obaveze za plaće, naknade i doprinose za decembar 2011. godine (redovan rad 10.263.786 KM, naknade plaća 1.580.924 KM, doprinosi 7.001.255 KM i ostale obaveze prema uposlenim 2.499.059 KM) koje su izmirene u januaru 2012. godine.

Kratkoročna razgraničenja iskazana su 25.573.651 KM, od čega se 21.990.161 KM odnosi na razgraničene prihode i 3.583.490 KM razgraničene rashode za stvorene obaveze iznad Budžeta.

Razgraničeni redovni naplaćeni prihodi budućeg perioda su 19.921.325 KM i ostali razgraničeni prihodi 2.068.836 KM. Prema Izvještaju Komisije za razgraničenje prihoda struktura redovnih razgraničenih prihoda je: namjenski prihodi 14.666.808 KM i koriste se po posebnim propisima za finansiranje zakonom utvrđenih namjena, vlastiti prihodi 4.652.569 KM, donacije 137.135 KM i transferi 464.810 KM.

U okviru razgraničenih namjenskih prihoda iznos od 834.089 KM odnosi se na prikupljena, a neutrošena namjenska sredstva iz ranijih godina (naknade za zaštitu i spašavanje 475.989 KM, naknade za pretvorbu poljoprivrednog zemljišta 341.459 KM i preneseno stanje iz ranijih godina 16.641 KM) koja su pogrešno oprihodovana u periodima kada su i ostvarena, odnosno nisu bila knjigovodstveno evidentirana na poziciji vremenski razgraničenih prihoda.

4.8.5 Dugoročne obaveze

Dugoročne obaveze iskazane su u iznosu 117.923.660 KM, od čega se 110.199.069 KM odnosi na glavnice, a 7.724.591 KM na kamatu. Dugoročne obaveze po ino - kreditima iznose 81.832.474 KM, a po domaćim kreditima 36.091.186 KM. Tokom revidirane godine povećano je kreditno zaduženje kod domaćih banaka za finansiranje kapitalnih projekata za glavni dug 10.000.000 KM i kamate 1.931.420 KM.

Struktura i stanje dugoročnih obaveza po kreditima je slijedeća:

Dugoročni krediti	Svrha zaduženja	Period otplate duga		Stanje na dan	Stanje na dan
		Glavnice	Kamate	31.12.2011	31.12.2010
Vlada Malezije	rekonstrukcija stamb. Fonda	2002. - 2027.	1997. - 2027.	922.389	955.753
Svjetska banka	rekon. kanalizacione mreže	2006. - 2035.	1998. - 2035.	3.356.651	3.360.517
Saudijski fond za razvoj	rekon. u sektoru obrazovanja	2004. - 2021.	2004. - 2021.	2.036.464	2.210.794
Kuvajtski fond	rekon. Vodosnabdijevanja	2002. - 2024.	2001. - 2024.	3.275.365	3.513.756
Međ. agencija za razvoj (IDA)	plaćanje utrošenog gasa	2006. - 2031.	2006. - 2031.	10.107.310	10.403.465
IDA – WB	projekat urbane infrastrukture	2013. - 2024.	2006. - 2024.	2.782.852	3.897.199
MMF I tranša	podrška budžetu	2012. - 2014.	2010. - 2014.	20.732.844	20.902.071
MMF II tranša	podrška budžetu	2013. - 2015.	2010. - 2015.	31.066.398	31.716.517
Svjetska banka – IBRD	finan. projekta otpadnih voda	2015. - 2034.	15.06 i 15.12	2.080.946	46.157.588
Saudijski fond za razvoj	fin. opremanja Kliničkog centra	2016.- 2024.	31.12 i 31.07	4.402.838	21.281.440
Republika Austrija	nab. opreme za odvoz smeća	2016. - 2024.	2011.- 2024.	1.068.417	0
Razvojna banka FBiH	finansiranje kapitalnih projekata	2011.- 2013.	2010. - 2013.	6.088.989	9.350.733
UniCredit banka I	finansiranje kapitalnih projekata	2011.- 2013.	2010. - 2013.	3.530.657	5.427.041
UniCredit banka III	finansiranje kapitalnih projekata	2011.- 2013.	2010. - 2013.	9.365.979	14.455.867
Intesa Sanpaolo banka	finansiranje kapitalnih projekata	2011.- 2013.	2010.- 2013.	5.174.141	7.761.211
UniCredit banka	finansiranje kapitalnih projekata	2013. - 2016.	2011. - 2016.	5.962.209	0
Razvojna banka FBiH	finansiranje kapitalnih projekata	2012. - 2018.	2011.- 2018.	5.969.211	0
UKUPNO				117.923.660	181.393.952

Revizijom smo utvrdili da su dugoročne obaveze Kantona precijenjene u iznosu za 5.471.255 KM po osnovu pogrešnog priznavanja obaveza za povučena sredstva iz odobrenih kredita koja ne predstavljaju obavezu Kantona nego krajnjih korisnika i to: Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo po kreditu Saudijski fond za razvoj u iznosu 4.402.838 KM i KJKP „Rad“ d.o.o Sarajevo po kreditu Republike Austrije u iznosu 1.068.417 KM.

- **Kredit Saudijskog fonda za razvoj** ugovorene (odobrene) vrijednosti od 21.842.288 KM (14.450.000 USD) Skupština je odlukom od 29.04.2009. godine prihvatila kreditno zaduženje Kantona za finansiranje Projekta dovršenja i opremanja Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu. Između Razvojne banke i Kantona 08.07.2010. godine zaključen je ugovor o kreditu kojim je regulisano povlačenje, korištenje i otplata kredita odobrenog Dužniku iz sredstava kredita Saudijskog fonda za razvoj za finansiranje dijela Projekta dovršetka i opremanja Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu. Ovim ugovorom regulisano je da Dužnik preuzima obavezu korištenja i otplate kredita prema otplatnom planu

Banke. Rok vraćanja kredita je 25 godina, sa grejs periodom od 5 godina, kamatnom stopom 2,5% i otplatom u jednakim polugodišnjim glavicama u periodu od 2014.- 2034. godine.

Kanton je sa Zavodom zdravstvenog osiguranja Kantona u avgustu 2010. godine zaključio Ugovor o preuzimanju otplate kredita kojim se **Zavod obavezao da će u cjelosti otplatiti kredit Saudijskog fonda za razvoj**, na način da će sredstava uplaćivati u Budžet Kantona, a Kanton se obavezuje da će po naplati sredstava od Zavoda ista doznačiti Razvojnoj banci FBiH. U slučaju statusnih promjena obaveze po ugovoru prenose se na pravnog slijednika Zavoda.

Imajući u vidu da je potpisanim Ugovorom između Kantona i Zavoda, od strane Zavoda u cjelosti preuzeta obaveza otplate kredita Saudijskog fonda, a što dokazuju i plaćanje dospjele kamate u 2011. godini u iznosu od 10.594 KM, koju je dalje prema Razvojnoj banci uplatio Kanton, iskazana obaveza za povučena sredstva od 4.402.838 KM ne predstavlja obavezu Kantona, nego potencijalnu obavezu koju je prema računovodstvenim propisima trebalo vanbilansno evidentirati.

- **Kredit Republike Austrije** odobren u vrijednosti 4.273.668 KM (2.185.092 EUR) Skupština Kantona je Odlukom od 28.06.2011. godine prihvatila kreditno zaduženje po Sporazumu o kreditu između Bosne i Hercegovine i UniCredit bank Austrija AG za finansiranje Projekta nabavke opreme za KJKP „Rad“ d.o.o Sarajevo zaključenog 17.02.2011. godine. Prema Odluci kredit će biti prenesen podugovorom na KJKP „Rad“, **kao krajnjem dužniku**. Supsidijarni sporazum o prijenosu kreditnih sredstava između Bosne i Hercegovine i Federacije BiH zaključen je 26.09.2011. godine. Podugovorom o kreditu između Federacije BiH po zastupniku Federalno ministarstvo finansija i Kantona zaključenog 06.10.2011. godine regulisana je obaveza Kantona o izvještavanju o povučenim sredstvima, trošenju kreditnih sredstava uz obavezu vraćanja dospjelih i ukupne obaveze po kreditu.

Podugovor o vraćanju kredita Vlada Kantona i KJKP „Rad“ d.o.o Sarajevo zaključili su 20.09.2011. godine. Prema istom **KJKP „Rad“ d.o.o Sarajevo se obavezao da će u cijelosti otplatiti kredit**. Precizan iznos kredita će se utvrditi nakon konačnog povlačenja sredstava po Projektu, što će u osnovi i predstavljati obavezu preduzeća prema Kantonu. Sredstva prema podugovoru KJKP „Rad“ će otplaćivati s rokom otplate 13 godina, uz grejs period 4 godine, troškove garancije 1,051%, troškovi upravljanja 0,45% jednokratno i troškovi za neiskorištena sredstva 0,35%.

Tokom 2011. godine za dospijela obaveze po ovom kreditu KJKP „Rad“ d.o.o Sarajevo je uplatilo u Budžet Kantona 19.231 KM, koju je dalje prema Federalnom ministarstvu finansija uplatio Kanton.

Kao i u prethodnom slučaju i po ovom kreditu za iznos povučenih sredstava iz odobrenog kredita u iznosu od 1.068. 417 KM umjesto u vanbilansnoj evidenciji iskazan je na obavezama Kantona, čime su obaveze Kantona precijenjene za navedeni iznos po ovom kreditu.

Iako je Kanton po navedenim ugovorima dao (preuzeo) garanciju da će obaveze biti izmirene, iste ne predstavljaju obaveze Kantona, nego potencijalne obaveze koje se vanbilansno evidentiraju. Skrećemo pažnju, da iznos povučenih sredstava ne predstavlja dospjelu obavezu za vraćanje koja se u tom momentu prenosi na poziciji obaveza. Takođe, u grejs periodu Kanton neće imati priliv od krajnjih korisnika, tako da za iznos od 5.471.255 KM nisu ni evidentirana potraživanja. Stoga je potrebno evidenciju o povučenim sredstvima voditi vanbilansno, a dospjele obaveze za plaćanje bilansno. Nakon isteka grejs perioda i početka otplate (od 2014. odnosno 2016. godine), na godišnjem nivou po amortizacionom planu otplate evidentirati obavezu i potraživanja od krajnjih korisnika.

Izmjenama i dopunama računovodstvenih politika za budžetske korisnike i trezor Kantona Sarajevo u tački 54. stav 3. za kredite koji su na osnovu podugovora preneseni na niže nivoe korisnika propisano je da će se knjiženje vršiti kao i da se radi o obavezi Kantona, odnosno za iznos iskorištenih sredstava (povučenih sredstava) knjiženje će se izvršiti bilansno. Ovakav način knjiženja je pogrešan i u suprotnosti je sa knjiženjem vanjskog duga datog krajnjim korisnicima propisanog u Upustvu o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga Federacije BiH u Glavnoj knjizi Trezora („Službene novine FBiH“ broj: 69/06 i 2/11).

Obaveze za povučena sredstva po kreditima datim krajnjim korisnicima evidentirati vanbilansno, a dospjele obaveze za plaćanje po amortizacionom planu otplate bilansno uz istovremeno evidentiranje potraživanja od krajnjih korisnika.

Računovodstvenim politikama za budžetske korisnike i Trezor Kantona propisati knjigovodstveno evidentiranje ino-kredita prenesenih podugovorima na krajnje korisnike u skladu sa računovodstvenim propisima.

4.9 Sudski sporovi

Prema Izvještaju o radu kantonalnog pravobranilaštva za 2011. godinu, aktivnih sudskih sporova iz svih godina je 1.969, od čega se na 2011. godinu odnosi 581 predmeta. U postupcima pred sudovima Kanton je u 1.683 predmeta bio u ulozi tuženog, a u 286 u ulozi tužitelja i najveći broj predmeta (1.200) se odnosi na tužbe po osnovu radnih sporova.

Ukupna potraživanja iz radno-pravnih odnosa prema Kantonu iznose 49.684.957 KM, (uključeno je i potraživanje od 21.465.937 KM JU Dom zdravlja Kantona koji nije u sistemu Trezora). Tužbe se u najvećem dijelu odnose na potraživanja naknade na ime regresa, toplog obroka, razlike plaće, noćni rad i prekovremeni rad. Pravni osnov za tužbe uposlenika je nepoštivanje odredbi kolektivnih ugovora za službenike organa uprave i sudske vlasti od strane Kantona.

4.10 Vanbilansna evidencija

Na vanbilansnoj evidenciji evidentirane su obaveze i potraživanja u iznosu 67.317.786 KM. Najveći dio obaveza se vodi kod Ministarstva finansija 64.721.343 KM, a odnose se na ino-kredite koje su zbog pogrešnog načina evidentiranja u prethodnoj godini bile priznate kao dugoročne obaveze po ukupnoj ugovorenoj odnosno odobrenoj vrijednosti, a ne po iznosu povučenih sredstava po kreditima odnosno stvarno i stvorenoj obavezi.

Revizijom smo utvrdili da su iz vanbilanse evidencije u kojoj se vode ukupna vrijednost po ugovorima za kredit Saudijskog fonda za razvoj u iznosu od 21.842.288 KM, za dio povučenih sredstava od 4.402.838 KM i po kreditu Republike Austrije odobrene vrijednosti 4.273.668 KM, dio povučenih sredstava od 1.068.417 KM evidentirane su kao obaveze Kantona, iako iste po podugovorima sa krajnjim korisnicima Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo i KJKP „Rad“ d.o.o Sarajevo predstavljaju obavezu istih prema Kantonu. Kako iznos povučenih sredstava u 2011. godini, po navedenim kreditima ne predstavlja dospjelu obavezu za vraćanje nego potencijalnu obavezu Kantona, iste u skladu sa računovodstvenim propisima trebalo je vanbilansno evidentirati, (što je šire pojašnjeno u tački 4.8.5 Izvještaja).

Potraživanja po osnovu PHARE programa Evropske Unije za rehabilitaciju poljoprivrednog sektora, za junice date na kreditnoj osnovi poljoprivrednicima na području Kantona iznose 1.645.254 KM. Sredstva su plasirana na osnovu ugovora zaključenih između Ministarstva finansija, Ministarstvo privrede i UPI Banke d.d. (Intesa SanPaolo Banka BiH) iz 1999. godine.

Prema Izvještaju o izvršenju Budžeta u toku 2011. godine je na ime otplate kredita - Phare programa-distribucija junica naplaćeno je 53.057 KM, a ukupan povrat sredstava do 31.12.2011. godine izvršen je u iznosu od 663.630 KM.

5. KOMENTAR

U ostavljenom roku Ministarstvo finansija je u prilogu akta broj: 08-01-14-23001 od 24.08.2012. godine dostavilo objedinjene komentare budžetskih korisnika na Nacrt Izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja budžeta za 2011. godinu. Najveći dio komentara se odnosi na obrazloženje razloga uočenih propusta i nepravilnosti, a primjedbe koje su osnovane uključene su u Izvještaj.

U komentarima nije bilo značajnih primjedbi, već je više navedeno poduzimanje radnji na otklanjanju nepravilnosti, što je svakako pozitivno. Međutim, moramo naglasiti da je obaveza naših klijenata izrada i dostavljanje programa mjera Uredu za reviziju institucija u FBiH koje će se poduzeti u roku od 60 dana od dostave konačnog Izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja shodno Zakonu o reviziji institucija u FBiH i bit će predmet naredne revizije.

**Rukovodilac Sektora za finansijsku
reviziju**

Ismeta Junuzović, dipl.oec.

Voda tima

Nidheta Mlivić, revizor za fin. reviziju, dipl.oec.

Član tima

Vildana Šahbegović, mlađi revizor za fin. reviziju, dipl.oec.